

Gorenjski Glas

PETEK, 25. SEPTEMBRA 2009

Leto LXII, št. 76, cena 1,35 EUR, 19 HRK | ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK | ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN OB PETKIH | NAKLADA: 22.000 IZVODOV | WWW.GORENJSKIGLAS.SI

V pokoj starejši od šestdeset let

Pokojninska reforma naj bi zvišala starostno mejo za upokojitev, odhod v pokoj naj bi vsako leto po 65. letu nagradili s 3,6 odstotka višjo pokojnino.

DANICA ZAVRI ŽLEBIR

Kranj - Pokojninski sistem bo spet deležen prenove, še temeljitejša bo po letu 2015. Predlog naj bi vlada predstavila javnosti še ta mesec, do konca leta pa bo o njem potekala javna razprava. Prihodnje poletje bo predlog pripravljen, spremembe pa naj bi začele veljati leta 2012. Zadnja pokojninska reforma je bila opravljena leta 2000.

Predlog je še neuraden, v javnosti pa so že sedaj znane nekatere ključne novosti. Tako bodo spremembe pri starostni meji za upokojitev

in izenačitvi moških in žensk. Starostna meja za upokojitev bo za oboje 65 let, vendar neobvezno. Najnižja upokojitvena starost bo 60 let, kdor se bo upokojil pri 65. letu, bo prejel za 18 odstotkov višjo pokojnino, po tem letu pa za vsako leto 3,6 odstotka višjo. Temelj za obračunavanje pokojninske osnove ne bo več 18 najugodnejših let, pač pa 35 zaporednih let. Ukinili naj bi tudi sedanje bonuse, ki k delovni dobi prištevajo vojaški rok, študijska leta in porodniške. Ostaja pa ugodnost za tiste, ki so se zaposlili mlajši od 18 let. Z reformo naj bi iz

pokojninske blagajne izločili prejemke socialne narave, kot sta varstveni dodatek in državna pokojnina.

Spremembe bi bile tudi pri odmeri pokojnin, ki so sedaj na osnovi plač, po reformi pa naj bi imel vsak zavarovanec osebni virtualni račun, ki bi bil podlaga za odmero pokojnine po metodi pokojninskih točk. Te bi se izračunavale za vsako leto posebej na podlagi plač zavarovanca in zavarovalnih osnov, pokojninski faktor pa bi določal, v kolikšni meri se vrednostne točke upoštevajo pri odmeri mesečne pokojnine.

Prihodnje generacije se bodo upokojevale po 60. letu. / Foto: Tina Dokl

V Planici vendarle začeli delati

Ob planiški velikanki so zabrnili stroji, do zime bodo zgradili še sedežnico in komunikacijske poti.

MARJANA AHAČIČ

Planica - Dela na planiški velikanki so se pričela z nekajtedensko zamudo, ki je posledica pritožb neizbranih izvajalcev, a **Jelko Gros**, direktor Zavoda za šport Planica, ki vodi gradnjo Nordijskega centra v Planici, je optimist. "Nismo brez skrbi, ker je pred nami precejšen zalogaj predvsem obnovitvena dela na letalnici, a verjamem, da nam bo uspelo." Da bo letalnica pripravljena na svetovno prvenstvo v poletih marca prihodnje leto, so se obnove lotili tako, da ne podirajo ničesar, kar ne bi mogli takoj na novo zgraditi.

Na skakalnicah so začeli delati z enomesečno zamudo, a so v Planici kljub temu optimistični. / Foto: Anka Bulovec

▶ 4. stran

paket za mlade

Brezplačni paket za vodenje osebnih financ mladostnikov z darilom - **30 EUR za filmske predstave** v Koloseju.

www.gbkr.si/mladi

Gorenjska Banka

Vložena tožba zoper Florjančiča

Tožilstvo je vložilo tožbe zaradi zlorabe položaja, neupravičene uporabe tujega premoženja ...

SIMON ŠUBIČ

Kranj - Kranjsko tožilstvo je po petih letih od prejema kazenske ovadbe na Okrožno sodišče v Kranju vendarle vložilo obtožnico zoper nekdanjega dekana Fakultete za organizacijske vede **dr. Jožeta Florjančiča** in njegove štiri sodelavce - nekdanjega prodekana **Draga Vuka**, ne-

kdanjo tajnico fakultete **Jožico Novak**, profesorja **Mirosljuba Kljajića** in **Gorana Vukovića**, takratnega tajnika programsko-organizacijskega odbora za izvedbo znanstvene konference. Vodja tožilstva **Irena Kuzma** je potrdila, da so obtoženi storitve kaznivega dejanja zlorabe položaja ali pravic.

▶ 8. stran

76 AKTUALNO

Pasji kakci so lahko zelo dragi

Pasji iztrebki na javnih površinah so neprijetna nadloga. Za lastnike psov, ki ne pobirajo kakcev za svojimi ljubljenci, so v gorenjskih občinah zagrožene visoke kazni, od 42 do 1.400 evrov. Inšpektorji doslej še nikogar niso kaznovali.

3

GG+

Znova si želi v veselje

"Že ob prvem obisku v Sloveniji smo raziskovali, od kod izvira naša družina. Zdi se mi, da bomo tokrat malce odprli Pandorino skrinjico," je povedala ameriška astronautka **Sunita Williams** pred obiskom **Leš**, odkoder izvira njena prababica.

10

EKONOMIJA

V LTH ugotovljenih že za 35 milijonov terjatev

Do 3. oktobra bo v stečajnem postopku za loški LTH znana končna vsota terjatev, številka se po besedah stečajnega upravitelja **Dušana Taljata** spreminja iz dneva v dan, trenutno že presega 35 milijonov evrov.

17

ZADNJA

Mamut že v gumijasti preobleki

Postavitev mamuta v naravni velikosti, največje skulpture v Sloveniji, na sotočju Kamniške Bistrice in Nevljice je še za korak bližje. Po številnih zapletih med kiparjem in občino je pred dnevi začel z delom livar **Roman Kamšek** z Gore pri Komendi.

24

VREME

Danes bo zmerno do pretežno oblačno. V soboto in nedeljo bo delno jasno, zjutraj bo ponekod po nižinah nastala megla.

9/22°C

jutri: delno jasno

9 770352 666025

Kriza priložnost za spremembe

MARJANA AHAČIČ

Radovljica - "Marsikaj smo že storili in veliko še bomo, zato opozarjamo politike, ki uvajajo sistemske spremembe zdaj, ko so delavci zaradi recesije najbolj ranljivi, da ne bomo odnehali," je na sredini novinarski konferenci poudaril **Dušan Semolič**, predsednik ZSSS. Dejal je še, da bodo sindikati še na-

Semolič je znova poudaril, da sta sedanjo gospodarsko krizo povzročila pohlep kapitala in lestvica vrednot, kjer je na prvo mesto postavljen dobiček. "Upali smo, da bo kriza prinesla spremembe na bolje v smislu povečevanja državne blaginje, a prva sporočila že nekaj časa kažejo, da pričakovanih sprememb ni. Vztrajamo, da delavci ne smejo imeti manj kot šeststo

"Tudi tisti delavci, ki bi morda lahko delali še kakšno leto ali dve, zdaj zaradi groženj s podaljševanjem delovne dobe drviyo v pokoj."

prej vztrajali pri nasprotovanju podaljševanja starostne meje za upokožitev, saj ukrep vidijo kot krivičnega za večino delavcev. "Tudi tisti delavci, ki bi morda lahko delali še kakšno leto ali dve, zdaj zaradi groženj s podaljševanjem delovne dobe drviyo v pokoj, ker se bojijo prihodnosti. Poleg tega za stare delavce ni delovnih mest, po drugi strani pa ni niti stalnih zaposlitev za mlade, ki bi radi delali. Prepričani smo, da bi povečevanje starostne meje vodilo v več bolniške odsotnosti, invalidnosti in brezposelnosti."

evrov plače, ker gre tu za sredstva, od katerih so odvisne cele družine." Tudi na vprašanje, od kje vzeti denar za plače delavcev, Semolič ponuja preprost odgovor: naj se lastniki odpovedo delu svojega dobička v korist delavskih plač, enako naj se odpravijo nenormalno velika razmerja med plačami menedžerjev in delavcev. "Potrebujemo sistemske spremembe, ki jih politiki sami od sebe ne bodo naredili, še manj lastniki, zato izkoristimo krizo, da pridemo do sprememb. Če bo treba, tudi z zasedbo tovarn po vsej Sloveniji."

PREDDVOR

Srečanje SD z Miranom Potrčem

Konec minulega tedna je bilo v Potočah srečanje socialnih demokratov. Udeležil se ga je tudi podpredsednik stranke SD in podpredsednik državnega zbora, poslanec **Miran Potrč**. Opisal je trenutne razmere v državi in probleme, ki jih skuša čim bolj uspešno reševati. Dotaknil se je tudi zunanje politike, predvsem najnovejših dogodkov pri reševanju odprtih vprašanj s sosednjo Hrvaško. Srečanje, ki ga je na kratko obiskal tudi župan občine Preddvor **Miran Zadnikar**, je popestril mešani pevski zbor Kokrškega odreda, nam je sporočil predsednik občinske in območne organizacije SD **Ivan Grginič**. D. Ž.

Neuspešna v boju s krizo

Leto dni po volitvah vlado Boruta Pahorja podpira 38 odstotkov ljudi, kažejo raziskave javnega mnenja.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Ljubljana - Na državnozbornskih volitvah 21. septembra lani je zmagala do tedaj opozicijska stranka SD, ki jo je podprlo 30,45 odstotka volivk in volivcev. Nekdanja največja vladna stranka SDS se je z 29,26 odstotka uvrstila na drugo mesto. Parlamentarni prag so prestopili še Zares, DeSUS, SNS, SLS, SNS in LDS, zunaj pa sta ostali NSi in Lipa, ki jima ni uspelo preseči štiriodstotnega parlamentarnega praga. Po volitvah je **Borut Pahor** kot predsednik zmagovalke volitev in mandatar za sestavo nove vlade sestavil t. i. vladni trojček (poleg SD še Zares in LDS), ki se mu je pridružila še stranka DeSUS. Vladna koalicija je še vedno enako sestavljena, večkrat pa je v letu dni že prišlo do nesoglasja med njimi. Ministrska ekipa je bila v državnem zboru sicer potrjena 21. novembra, s čimer je Slovenija dobila deveto vlado, odkar je samostojna država. Sedanja vlada se ves čas spopada s posledicami gospodarske krize, po mnenju mnogih, ne le opozicije, precej neuspešno. Ob obletnici parlamentarnih volitev

Vladna ekipa trenutno nima veliko razlogov za dobro razpoloženje. / Foto: Tina Dokl

je bila v dnevnem tisku objavljena javnomnenjska raziskava, v kateri vlado kot uspešno ocenjuje 38,4 odstotka, kot neuspešno pa 56,4 odstotka vprašanih. Med strankami pa najvišjo podporo uživa opozicijska SDS. Njen prvak **Janez Janša** leto dni od volitev ocenjuje kot leto prelomljenih predvolilnih obljub, neizpolnenih pričakovanj, velike zadolžitve države in nekompetentnega spopadanja vlade z gospodarsko krizo.

Mi pa smo za oceno prvega leta po volitvah vprašali dva gorenjska politika. **Davorina Pirc**, predsednica gorenjskega odbora stranke

LDS, o tem meni: "Leto dni po volitvah se je vladi znižala podpora v javnosti, kar se mi zdi v današnjih razmerah normalno. Vlade namreč javnost ne ocenjuje le po njenem delu, pač pa ji pripisuje odgovornost tudi za splošne razmere, v katerih smo se znašli. V gospodarski krizi so veliki gospodarski giganti prave socialne bombe, na kar bi morala biti pozorna vsaka vlada. Mislim, da se bo podpora vladi spet dvignila, če bo začela krčiti javne izdatke in podpirati podjetniško pobudo ljudi, pri čemer naj bi sprejela zlasti takšne ukrepe, ki bodo manjšim podjetjem poenostavili poslovanje in

jim olajšali razvoj." Sicer pa dodaja, da sodeč po delu ministrov iz njene stranke, vlada trdo dela.

Eden od gorenjskih poslancev SDS in gorenjevaški župan **Milan Čadež** pa je dejal, da je Janševa vlada sedanji pustila dobro dediščino, češ da je bila Slovenija tedaj po gospodarski rasti na tretjem mestu med državami EU, sedaj pa se lahko enačimo le še z baltskimi državami in Portugalsko. "Gospodarska situacija se je poslabšala, pojavljajo se stavke, sindikati, ki so v navezi z oblastjo, izgubljajo zaupanje delavcev, poleg tega pa pada tudi politični ugled Slovenije v svetu, ki se je morala denimo v zvezi s Hrvaško podrediti zahtevam velesil. Poleg tega je problematično kadrovanje te vlade, tudi afera Patria, ki je preobrnila rezultat lantskih volitev, še ni razrešena. Zaradi vsega tega me ne preseneča, da je podpora vladi padla. Naši stranki pa se povečuje. Žal ne moremo nič narediti, ker so vsi naši predlogi zavrnjeni," poudarja Milan Čadež in dodaja, da tudi sam dobiva veliko signalov ljudi, nezadovoljnih z današnjim stanjem in delo vlade.

LJUBLJANA

DeSUS nasprotuje zamrznitvi pokojnin

Z včerajšnje seje vlade je bila umaknjena obravnava proračuna, ker se premieru Borutu Pahorju ni uspelo dogovoriti s stranko upokojencev o vprašanju zamrznitve pokojnin. Za stranko DeSUS zamrznitev pokojnin ni sprejemljiva, zdi pa se jim tudi nepotrebna, češ da pokojnine sledijo rasti plač, in če bodo te ostajale enake, bo tako tudi s pokojninami. Predsednik stranke DeSUS **Karl Erjavec** meni, da bi morali poseči po drugačnih ukrepih za proračunsko varčevanje, denimo davku na luksuz ali dodatnih dohodninskih razredih. Rezerve vidi tudi v možnosti povečanja prispevne stopnje za pokojninsko zavarovanje. Pogovori o tej temi se bodo še nadaljevali. D. Ž.

LJUBLJANA

V razpravi je predlog družinskega zakonika

V javni razpravi je predlog družinskega zakonika, ki je že ob predstavitvi sprožil živahne polemike. Najbolj sporno se zdi določilo o zakonski zvezi, ki je predlagana kot življenjska skupnost dveh oseb, istega ali različnega spola, ob tem pa se istospolnim partnerjem odpira tudi možnost posvojitve otrok. Sicer pa po besedah ministra za delo Ivana Svetlika zakonik v ospredje postavlja otroka in njegove koristi. Med drugim prepoveduje telesno kaznovanje otrok, uvaja pa tudi institut zagovornika. Pristojnost odločanja o ukrepih za varstvo koristi otroka se prenašajo s centrov za socialno delo (ti bodo imeli večjo svetovalno vlogo) na sodišče, država bo imela večjo možnost posega v družinske odnose. D. Ž.

Podnebni zagovorniki na Jezerskem

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Jezerko - Ta teden je Slovenija gostila mednarodni podnebni tabor, ki sta ga v okviru projekta Evropa pred izzivom pripravila British Council in predstavništvo Evropske komisije v Sloveniji. Trideset mladih iz šestih držav: Turčije, Danske, Velike Britanije, Finske, Madžarske in Slovenije je na Jezerskem razpravljalo o ključnih izzivih podnebnih pogajanj, povezanih za zmanjševanje emisij, financiranju ukrepov v državah v razvoju, tehnolo-

škem sodelovanju, prilagajanju podnebnim spremembam in podobnih aktualnih

problemih. Udeležence tabora je prvi dan obiskal tudi evropski komisar za znanost

in razvoj **Janez Potočnik**, častni pokrovitelj projekta, sodelovalo je več uglednih mednarodnih strokovnjakov, med njimi tudi klimatologinja **dr. Lučka Kajfež Bogataj**, prišli pa so tudi ambasadorji držav, iz katerih so bili udeleženci. Slednji so oblikovali deset prednostnih nalog, ki bi jih po njihovem mnenju morala obravnavati podnebna konferenca, ki bo decembra v Kopenhavnu. Včeraj so jih predstavili tudi v državnem zboru. Na sliki: udeleženci konference na Jezerskem.

Darilo
izzrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Avtokarto prejme **MARIJA ŠTEPIHAR** iz Šenčurja.

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Abonmaji za Vas!

Prešernovo gledališče Kranj bo tudi letos petim naročnikom Gorenjskega glasa podelilo brezplačni abonma. Nagradno vprašanje se glasi: Katere predstave vključuje letošnji redni abonma Prešernovega gledališča Kranj? Odgovore s svojimi podatki (ime, naslov, telefon) in pripisom "za abonma" pošljite najkasneje do srede, 30. septembra, na naslov: Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj, ali na koticek@g-glas.si. Predvidevamo, da bo prispelih pravih odgovorov več, zato bo pet nagrajencev določil žreb. Imena nagrajencev bodo objavljena v petkovem Gorenjskem glasu. D. K.

V Planici vendarle začeli delati

1. stran

Kot pravi Gros, jih še najmanj skrbi postavitve sedežnice, saj imajo zanjo že izbranega izvajalca, ki mora do prvega snega postaviti temelje in nato konstrukcijo do konca leta.

Sicer pa je ta čas v teku arhitekturni natečaj, s katerim naj bi do konca oktobra izbrali najboljšo rešitev za ureditev celotnega kompleksa Nordijskega centra Planica. 120- in 90-metrsko skakalnico naj bi zgradili od prihodnje zime leta 2010, do leta 2013 pa naj bi bila večina dela v Planici končana. "Vsi

si želimo, da se center zgradi čim prej, in ker delo teče, smo v lokalni skupnosti optimisti," je optimističen tudi kranjskogorski župan **Jure Žerjav**. "Nordijski center bo zagotovo prispeval k ponudbi celotne Zgornjesavske doline, ne le Kranjske Gore, in to vse leto, ne le ob velikih prireditvah."

V gradnjo objektov v Planici bo v letošnjem in prihodnjem letu vloženi štiri milijone evrov, celoten projekt nordijskega centra pa je vreden 42 milijonov evrov. Večino denarja zanj naj bi država zagotovila iz Evropskega sklada za razvoj.

NAKLO

Starejši niso osamljeni

V petek so za obiskovalce odprli vrata Doma starejših občanov Naklo. Direktorica Doma starejših občanov **Preddvor Andreja Valant** je povedala, da so to enoto po sprejemu prvega stanovalca maja povsem zapolnili. Dvajset zaposlenih skrbi za 46 starejših, ki so s stanovalci v Preddvoru velika družina. Skupaj so bili na izletu, imajo domsko glasilo, tokrat pa gostijo prvo srečanje z domačini. Kot je poudaril župan Občine Naklo **Janez Štular**, je po zapletih z opremljanjem doma zaradi stiske z denarjem najpomembnejše, da je dom zaživel. Trudili se bodo, da starejši ne bodo samevali, kar je potrdila pestra prireditev. V programu, ki ga je povezovala **Katja Gaber**, so nastopili glasbeniki in folklorni plesalci OŠ Naklo, citrarka **Vida Učakar** ter stanovalca **Eva Leban** in **Jože Bogataj**. **Vera Ahačič** iz Medgeneracijskega društva Z roko v roki Kranj je povabila k ogledu razstave izdelkov članov in stanovalcev doma, predsednik KUD Dobrava **Marjan Babič** pa je odprl likovno razstavo. **S. S.**

VPIS
KONCERTNI
KRISTALNI
ABONMA

VPIS ABONMAJEV OD 18. 9. DO 26. 9.
NA BLAGAJNI SOKOLSKEGA DOMA

OB DELAVNIH OD 16.00 DO 19.00 URE IN
 OB SOBOTAH OD 9.00 DO 12.00 URE

INFORMACIJE:
 NA TELEFONSKIH ŠTEVILKAH 04 51 12 344. 041 724 163.
 E-MAIL SOKOLSKIDOM@SKOFJALOKA.SI.
 WWW.SKOFJALOKA.SI

SPONZOR:
 MARMOR HOTAVLJE
 DRUŽBA ZA OBDELAVO KAMNA

ŠKOFJA LOKA
 OKTOBER 2009
 APRIL 2010

Pol stoletja skrbi za bolnike

Pediatrični oddelek Splošne bolnišnice Jesenice praznuje pol stoletja obstoja.

URŠA PETERNEL

Jesenice - Pred petdesetimi leti, natančneje 29. novembra 1959, so v Splošni bolnišnici Jesenice odprli samostojen otroški oddelek. Imel je 31 bolniških postelj, a je že kmalu postal premajhen, zato so ga leta 1964 preselili v nove prostore stanovanjske stavbe. Leta 1999 pa so oddelek selili še enkrat, in sicer v zgornje nadstropje glavne bolnišnične stavbe v nove, sodobne in otrokom prilagojene prostore, kjer deluje še danes. Ob praznovanju petdesetletnice oddelka danes na Bledu pripravljajo srečanje, ki ga bodo začeli s proslavo in podelitvijo priznanj, nadaljevali pa s strokovnim (in nato tudi družabnim) programom. Kot je o delu pediatričnega oddelka povedal predstojnik **Peter Najdenov, dr. med.**, letno sprejmejo okrog dva tisoč bolnikov, starih od nekaj ur pa do dopolnjenega osemnajstega leta starosti. Povprečna ležalna doba je 2,76 dni, na oddelku pa imajo dnevno pov-

Utrinek s pediatričnega oddelka: dveletni dvojčici Nika in Neža sta morali v bolnišnico zaradi bronhitisa. Večino časa sta bila ob njima mamica Helena in očka Aleš. / Foto: Anka Bulovec

prečno po dvanajst do trinajst bolnikov, pozimi več, poleti manj. Med najpogostejšimi boleznimi so okužbe dihal, prebavne težave in alergije. Na oddelku je zaposlenih šest pediatrov, pet diplomiranih medicinskih sester in dvajset srednjih medicinskih sester. Poleg dela na oddelku letno opravijo še

okrog 4500 pregledov v ambulanti, od tega največ v alergološki, imajo tudi petsto do šeststo primerov na otroški kirurgiji, skrbijo pa tudi za okrog šeststo novorojenčkov, kolikor se jih letno rodi na Jesenicah. Po besedah Petra Najdenova so z opremljenostjo kar zadovoljni, res pa je, da se aparature z

leti iztrošijo, prihajajo nove, sodobnejše naprave ... Tako bi bili veseli še kakšnega ultrazvoka, naprave za merjenje življenjskih funkcij ... Veliko pozornosti namenja tudi izobraževanju, predvsem pa si prizadevajo za strokovnost in pravilno obravnavo otrok s čim manj strokovnimi napakami.

Izkušnje za obnovo dediščine

Z uvodno konferenco so se začele izvajati aktivnosti čezmejnega projekta Brezmejna doživetja kulturne dediščine.

BOŠTJAN BOGATAJ

Kranj - S čezmejnimi projekti Slovenija-Avstrija, Brezmejna doživetja kulturne dediščine želijo partnerji poglobiti sodelovanje med slovenskimi in avstrijskokoroškimi institucijami na področju kulturne dediščine, izboljšati njihovo tržno usmerjenost in zavedanje o pomenu kulturne dediščine. "Naši prijatelji iz avstrijske Koroške imajo na tem področju veliko izkušenj in jih želijo deliti z

nami, hkrati pa bomo z nekaj investicijami na Gorenjskem pomagali pri ohranjanju dediščine," je povedal Bogo Filipič, direktor Regionalne razvojne agencije Gorenjske (BSC Kranj), kjer projekt vodijo.

Na Gorenjskem je precej objektov in spomenikov, ki jih je treba zaščititi, olepšati ali ohraniti ter tudi približati Gorenjcem in obiskovalcem, pri vsem tem pa bodo pomagali partnerji na drugi strani Karavank. Miloš Ekar iz kranjske območne službe

Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije je povedal, da jim manjkajo predvsem viri bogate gorenjske dediščine: "Mi vsakodnevno svetujemo lastnikom kulturne dediščine, vendar nas je premalo, da bi ustregli vsem. Pri projektu bomo lahko uporabili nove načine komuniciranja in razmišljali o uporabi kulturne dediščine tudi za druge namene."

"Naš osnovni cilj je izmenjava izkušenj in primerov dobrih praks na področju obnavljanja in ohranjanja

nepremične kulturne dediščine ter izvedba manjših investicij kot vzorčni primer za prihodnje obnove," je pojasnila Franja Gabrovšek, skrbnica projekta na razvojni agenciji. V sklopu projekta bodo na Gorenjskem izvedene štiri investicije v občinah Bled, Radovljica, Tržič in Gorenja vas-Poljane. V slednji bodo dvorec Visoko, Rupnikovo linijo in Šubičevo hišo registrirali v navigacijske sisteme, postavili table kulturne dediščine in pokrili jaške utrdbe na Hrastovem griču v sklopu Rupnikove linije. Projekt je skupno vreden 1,33 milijona evrov (85 odstotkov prispeva Evropski sklad za regionalni razvoj), za investicije pa bodo morale občine prispevati zgolj pet odstotkov.

STRAHINJ

Mladi prisegajo na sonce

Biotehniški center Naklo je znan po ekološki naravnosti. Na nujnost varčevanja z energijo je opozorila petkova prireditev S soncem smo močnejši. Tako imenovani Solarni show so pripravili dijaki, ki so poleti obiskali tabor za ZERO CO₂ agente v organizaciji Slovenskega e-foruma. **Klemen Stanonik, Jure Jeglič, Tjaša Križnar, Ana Prešeren, Urška Golorej, Katja Pogachnik** in **Matej Bergant** (na sliki) so svoja spoznanja o uporabi sončne energije prepletli s plesom, petjem in glasbo ob pomoči dijakov in mentoric **Bernarde Božnar, Mete Kastelic Švab** in **Marjete Vovk**. Njim sta **Tomaž Dintinjana** in **Maja Blejec** iz E-foruma podelila simbolne priponke, njihovo delo pa so pohvalili župan Občine Naklo **Ivan Štular**, **Franci Dovč** iz projekta EKO-šola in ravnateljica srednje šole BC Naklo **Andreja Ahčin**. Učitelj **Tomaž Levstek** je predstavil delovanje sončne elektrarne v Strahinju. V šoli so odprli tudi razstavo srednjih EKO-šol o podnebnih spremembah. **S. S.**

Komunala in psihiatrija še brez direktorjev

Poslanec in župan Damijan Perne še vedno čaka na imenovanje na mesto direktorja Psihiatrične bolnišnice Begunje, za direktorja Komunale Kranj pa bodo ponovili razpis.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj - V torek naj bi župani občin ustanoviteljic Komunale Kranj glasovali o direktorju Komunale Kranj, saj se sedanjemu direktorju Ivanu Hočevarju izteče mandat prvega decembra. Hočevar je vnovič kandidiral, poleg njega sta v ožji izbor prišla še Barbara Avčič Kržan (med drugim je bila direktorica podjetja Slopak) in nekdanji poslanec Anton Kokalj. Župani niso zaupali novega mandata nobenemu od kandidatov. "V času do imenovanja se je pojavilo veliko nedopustnih prijemov lobiranja, kar je močno dvignilo strasti in zameglilo realno končno odločitev. Zato smo se z zelo veliko večino županov odločili, da razpis

zaključimo tako, da ne potrdimo nobenega kandidata in v najkrajšem možnem času ponovimo razpis," je komentiral dogajanje za zaprtimi vrati predstavnik najvplivnejše občine v Svetu zavoda občin ustanoviteljic, kranjski župan **Damijan Perne**.

Ravno poslanec in župan Damijan Perne pa se poteguje za mesto direktorja v Psihiatrični bolnišnici Begunje. "Že ob nastopu županovanja sem večkrat poudaril, da bi se želel vrniti v svojo stroko, psihiatrijo. Kdaj bi se mi ta priložnost lahko ponudila, nisem mogel načrtovati, zato sem se odločil tudi za kandidacijo na mesto poslanca, saj je bilo znano, da je bilo v preteklosti sodelovanje med vlado in Gorenj-

Damijan Perne / Foto: Tina Dokl

Ivan Hočevar / Foto: Tina Dokl

sko slabo. Junija se je priložnost za vrnitev v stroko ponudila z razpisom v psihiatrični bolnišnici. Če bom izbran, bom mesto poslanca prepustil svojemu nasledniku. Dokler pa ne dobim

sklepa o izbiri direktorja bolnišnice, so vsakršne izjave o nadaljevanju moje politične kariere prehitre," je povedal Perne. Če bo uspel, ga bo na mestu poslanca nadomestil Alojz Potočnik.

V Mačah bo slovesno

V nedeljo bodo namreč blagoslovili novo obzidje pri podružnični cerkvi sv. Miklavža, ki so ga zgradili letošnje poletje.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Mače - Cerkev, občina in vaščani so letošnje poletje sodelovali pri urejanju obzidja cerkvice v Mačah, podružnice predvorske župnijske cerkve. Uredili pa so tudi meteorno kanalizacijo. "Dela so se začela ob koncu junija in bila dokončana ravno do velikega šmarna. Izvajalo jih je Cestno podjetje iz Kranja, pri gradnji 60 metrov zidu pa smo izdatno pomagali tudi domačini, ki smo opravljali prevoze s traktorji. Ocenjujemo, da smo opravili okoli 360 strojnih ur," je povedal

cerkveni ključar **Lojze Arh**. Skupna vrednost naložbe je bila 44 tisoč evrov, deloma jo je financirala občina Predvor, ki je financirala tudi vso projektno dokumentacijo, finančno in z delom pa so sodelovali tudi vaščani.

Nedelja, 27. septembra, bo v Mačah zaradi nove pridobitve še posebej slovesna. Lojze Arh pravi, da bi radi vaščane in vse druge, ki so sodelovali pri obnovi, povabili na slovesnost. Ob 10.30 bo maša, novo cerkveno obzidje pa bo blagoslovil Franci Petrič, ki ga poznamo kot urednika verskega tednika Družina.

Foto: Gorazd Kavčič

Na novo zgrajeno cerkveno obzidje k cerkvi sv. Miklavža

Stoletnik še pomni Ivana Tavčarja

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka - **Martin Košir** s Poljanske ceste je že tretji Ločan, ki je letos dopolnil sto let. Rojen je bil 13. septembra 1909 in je v otroških letih živel na Visokem, od koder še pomni pisatelja Ivana Tavčarja. V zakonu s prvo ženo se mu je rodila hčerka Tilka, ki ima danes 73 let. Nato je ovdovel, se znova poročil in dobil še sinova Toneta in Vinka ter hčerko Minko. Družina se mu je do danes povečala z devetimi vnuki, dvanajstimi pravnuki in prvim pravnukom. Upokojitev je leta 1975 dočakal v Jelovici, pred desetletjem pa je drugič ovdovel. Danes z njim živita sin Vinko in snaha Joži, ki pravita, da je ata zelo samostojen, nikoli ga nič ne boli in zajtrke si pri-

Stoletnik Martin Košir med svojimi otroki: Tonetom, Tilko, Minko in Vinkom / Foto: Gorazd Kavčič

pravlja še sam. Največkrat si skuha sok, kakor v teh krajih rečejo močniku, nato pa gre rad malo naokoli. Vesel je, da so v soseščini zgradili pločnik, da njegovi

sprehodi proti mestu niso več tako nevarni. Ob atovem jubileju se je družina veselila pri Ruparju na Sv. Andreju, voščit sta mu prišla tudi Anica Pintar z

Rdečega križa in župan občine Škofja Loka Igor Draksler. Slavljenec je župana posadil na stol, ki ga je pred sedemdesetimi leti sam izdelal.

ŠKOFJA LOKA

Blaznikov večer posvetili Tinetu Debeljaku

Na Blaznikovem večeru v Škofji Loki, ki ga je v sredo v Sokolskem domu pripravilo loško muzejsko društvo, so spomnili svojega rojaka dr. Tineta Debeljaka, ki je leta 1945 odšel v Argentino. Ob dvajsetletnici njegove smrti so izdali knjigo Kazimierja Wierzinskega Olimpijski venec v prevodu Tineta Debeljaka. Muzejsko društvo je ob tej priložnosti Debeljaka posthumno proglasilo za svojega častnega člana. Listino o tem je predsednik društva **Aleksander Igličar** izročil **Meti Debeljak Vombergar** in **Jožeki Debeljak Žakelj** (na sliki z leve proti desni), ki sta prišli iz Argentine. **D. Ž.**

Foto: M. V.

PODBREZJE

Taborski dnevi četrtič

Kulturno društvo Tabor Podbrezje vabi na četrte Taborske dneve, ki se bodo začeli v nedeljo, 27. septembra, ob 10. uri z blagoslovom in predstavitvijo novih podob križevega pota pri cerkvi na Taboru. Isti dan ob 17. uri bodo v Pirčevem domu odprli razstavo o protiturških taborih v Transilvaniji, prof. dr. **Peter Fister** pa bo predaval o arhitekturi taborov. Od 28. septembra do 3. oktobra bo ob 17. uri voden ogled razstave, med katerim bosta **Dragica** in **Jožef Perne** prikazala slikovno gradivo s potovanja po Romuniji. **S. S.**

ŠENČUR

Prompt odslej v Šenčurju

V torek se je podjetje Prompt, vodilno slovensko podjetje na področju distribucije elektronskih komponent in gradnje sekundarne infrastrukture za telekomunikacije in energetiko, v zadnjem času pa tudi po gradnji sončnih elektrarn, slovesno z Bleda preselilo v industrijsko cono Šenčur. "Naše podjetje je vedno v ozadju, vendar brez naše opreme ne gre. Ni signala mobilne telefonije, ne dela bankomat, računalniška mreža," je povedal direktor Peter Praprotnik, ki je novo, tehnološko izredno napredno stavbo (t. i. pametna hiša) odprl skupaj s partnerjem Nedeljkom Dabičem (na sliki). Odprtje sta popestrila Perpetum Jazzile in Mambo Kings, poslovnim partnerjem so predstavili številne novosti, na strehi pa odprli novo sončno elektrarno z dvajsetimi kilovati nazivne moči. **B. B.**

Foto: Gorazd Kavčič

KRATKE NOVICE

CERKLJE

Letos sedem občinskih priznanj

Letos bodo po sklepu občinskega sveta podelili sedem priznanj občine Cerklje na Gorenjskem. Veliko plaketo prejme **Komorni moški pevski zbor Davorina Jenka Cerklje** (predlagatelj župan Franc Čebulj), malo plaketo **dr. Borut Belehar** (predlagatelj Lista za razvoj vasi pod Krvavcem), nagrado bo prejel **Mladinski center Cerklje** (predlagatelj Nina Veselinovič), priznanja pa bodo šla v roke **Milana Zamljena** (predlagatelj PGD Šenturška Gora in krajani), **mentorji PGD Zalog pri Cerkljah Tina Lončar, Peter Lončar, Boštjan Kovač in Janez Plevel** (predlagatelj Miro Janežič), **Cveto Kotnik** (predlagatelj KO Rdečega križa Cerklje) in **Jože Močnik** (predlagatelj uredniški odbor Grajskega zbornika). Podelitev priznanj bo na osrednji občinski slovesnosti, ki bo jutri, 26. septembra, ob 19. uri v Kulturnem hramu Ignacija Borštnika v Cerkljah. Slavnostna govornica bo ravnateljica OŠ Davorina Jenka Damijana Božič-Močnik. Na slovesnosti bodo podelili tudi priznanja za najbolj urejene vasi in objekte v občini. **S. Š.**

CERKLJE

Letos zasadili jesen

Na Osnovni šoli Davorina Jenka v Cerkljah so v ponedeljek ob svetovnem dnevu miru v okviru programa ENO zasadili že tretje drevo na zelenici za šolsko stavbo, kjer tako nastaja učna pot z različnimi drevesnimi vrstami. Zasaditev so organizirali učenci v projektu ENO, Mavričniki in Unicefov ter Unescov krožek pod mentorstvom Katje Sodnik, Renate Flander in Tatjane Škrab Grašič. Povabili so tudi otroke iz vrtca Murenčki. Ob tej priložnosti so zapeli tudi nekaj pesmi, glasno izrazili želje drevesu na poti rasti, misli o miru, tretješolci pa so prisegli, da bodo vzorno skrbeli za letošnje drevo - jesen. Zasaditvi se je pridružil tudi župan Franc Čebulj, ki je na koncu skupaj z mentorico Lilijano Skubic in najmlajšim murenčkom spustil belega goloba - simbol miru. Za njim je poletela jata 33 golobov, kolikor je oddelkov na šoli. Program so razključili s pesmijo Naj bo mir, ki so jo zapeli v petih jezikih. Cilj programa ENO, ki ga vodijo na Finskem, je zasaditi sto milijonov dreves do leta 2017. **S. Š.**

BRDO PRI KRANJU

Razstava del z Mežanove kolonije

V galeriji hotela Kokra na Brdu pri Kranju bo danes ob 19.30 odprtje razstave del, nastalih v mladinski Mežanovi koloniji ob gradu Strmol. Razstava je nastala ob dnevih evropske kulturne dediščine 2009 in občinskem prazniku. **S. Š.**

Ob občinskem prazniku
iskrene čestitke
ter veliko uspeha
vsem občankam in občanom
Občine Cerklje
na Gorenjskem.

Franc Čebulj, župan
Občinski svet
Občinska uprava

Občina Cerklje na Gorenjskem, Trg Davorina Jenka 13, Cerklje na Gorenjskem

Petrovčeva domačija nič več kamen spotike

Po temeljiti obnovi Petrovčeva domačija v središču Cerkelj ni več kamen spotike, ob letošnjem občinskem prazniku ugotavlja cerkljanski župan Franc Čebulj.

SIMON ŠUBIC

Letošnje praznovanje občinskega praznika spremljajo sami jubileji: petnajst let samostojne občine, devdeset let od smrti prvega slovenskega poklicnega igralca in cerkljanskega rojaka Ignacija Borštnika, čigar dan smrti ste v Cerkljah tudi določili za občinski praznik ...

"Tako je, letos praznujemo petnajsto leto samostojne občine Cerklje na Gorenjskem in devdeset let smrti Ignacija Borštnika, a to še niso vsi jubileji. Letos tudi desetič praznujemo občinski praznik na dan Borštnikove smrti, lani pa je minilo 150 let od rojstva Ignacija Borštnika, na katerega smo kot njegovi rojaki zelo ponosni. V preteklosti so ga sicer bolj častili in poznali v Mariboru, kjer prirejajo Borštnikovo srečanje, v zadnjih letih pa se trudimo, da bi Borštnika vsi Slovenci znali povezati tudi z njegovim rojstnim krajem - s Cerkljami. Prav zato smo po Borštniku poimenovali tudi naš kulturni hram, ki smo ga zgradili pred dvema letoma, tedaj je občina tudi omogočila izid knjige Ignacij Borštnik na poti domov s ponatisom njegove ljudske igre Stari Ilija ter objavo nekaterih njegovih pesmi in esaja o Borštniku, ki ga je napisal Martin Kadivec. Letos je občina izdala in založila novo knjigo o Ignaciju Borštniku - Pesmi in igri, ki jo je prav tako uredil Martin Kadivec."

Župan občine Cerklje ste že vse od njenega nastanka. Kako doživljate teh petnajst let?

"Petnajstletna samostojna pot je bila zelo pestra in težka, a mislim, da smo v tem času ogromno naredili in zelo težko bo v naslednjih petnajstih letih slediti takemu tempu. Realizirali smo številne infrastrukturne in družbene projekte, ki so zelo spremenili podobo krajev pod našim Krvavcem. Tako smo obnovili skoraj vseh 170 kilometrov občinskih cest in javnih poti, ob tem urejali tudi razsvetlavo, vodovodno in kanalizacijsko omrežje. Obnovili smo centralno Osnovno šolo Davorina Jenka s podružnico v Zalogu,

Župan Franc Čebulj pred obnovljeno Petrovčevo domačijo v središču Cerkelj / Foto: Gorazd Kavčič

dobili smo nov vrtec Murenčki, h kateremu prav sedaj gradimo tudi prizidek. V Cerkljah smo zgradili večnamensko športno dvorano, v Velesovem pa bomo v kratkem uredili nov nogometni center. V zadnjih letih smo zgradili tudi Kulturni hram Ignacija Borštnika, pa novo upravno občinsko zgradbo in gasilski dom. Našo odgovornost do okolja dokazujejo nov zbirni center za ločeno zbiranje odpadkov, čistilna naprava Češnjevek in mnogo kilometrov kanalizacijskega omrežja. Prav sedaj smo tudi pred zelo velikim izzivom, to je obnovo oziroma kar novogradnjo medobčinskega vodovodnega sistema Krvavec, pri katerem sodeluje pet občin solastnic, pričakujemo pa tudi evropska sredstva. Ta smo prejeli tudi za obnovo Petrovčeve hiše v Cerkljah, ki bo oktobra že predana svojemu namenu. Prav tako smo v teh letih sprejeli vse potrebne prostorske dokumente za nemoten razvoj občine, med drugim smo predvideli tudi območja za razvoj turistične dejavnosti, na brniškem letališču smo omogočili gradnjo ekonomsko-poslovne cone na več kot osemdesetih hektarjih. Recesija je te načrte sicer nekoliko zavrla, a upamo, da bo projekt čim prej realiziran, saj bo ta cona zagotovo prinesla nov razvojni zagon občini in dodatna delovna mesta ne samo za naše občane, ampak za širšo okolico. Nenazadnje se razvoj občine

Cerklje vidi tudi v rasti prebivalcev; če je bilo še leta 1994 v občini 5.652 prebivalcev, jih je sedaj že 6.729."

Omenili ste že obnovo Petrovčeve hiše, ki je ta trenutek največji investicijski zalogaj na območju občine Cerklje. Kaj boste pridobili s tem objektom?

"Petrovčeva hiša je bila v Cerkljah dolgo časa velik kamen spotike, sedaj lahko že zatrdim, da temu ni več tako. Po treh letih obnove bo zaživila do konca oktobra. Res je, ta projekt, ki bo na koncu stal približno 1,6 milijona evrov, ne bi bil uresničljiv brez pomoči Evropskega sklada za regionalni razvoj, ki je prispeval približno polovico zneska oziroma okroglih 842 tisoč evrov, ostalo pa smo financirali iz občinskega proračuna. Nova Petrovčeva domačija bo zagotovo dvignila ponudbo kulturnih, izobraževalnih in turističnih vsebin v kraju, saj bodo v njej dobili prostor info in internetna točka, sodobna knjižnica z okoli 20 tisoč enot knjižnega gradiva in s čitalnico, slikarski atelje in muzejsko-razstavni prostor."

Poleg obnove Petrovčeve hiše je občina v zadnjem letu izpeljala oz. še vodi tudi druge pomembne projekte ...

"Tako kot že nekaj let smo tudi v minulem letu zgradili ogromno primarnega sistema fekalne kanalizacije, sočasno pa smo obnavljali tudi

vodovodno omrežje. V tem oziru je najpomembnejša gradnja nove fekalne kanalizacije, vodovoda, meteorne kanalizacije, javne razsvetljave, plinovoda, optičnega omrežja, elektrifikacije in obnova cestnišč na Zgornjem Brniku. Po desetih letih intenzivnih prizadevanj se je letos končno začela tudi rekonstrukcija regionalne ceste od Vopovelj do Spodnjega Brnika, ki ji bo kmalu sledila tudi gradnja krožnega križišča na Spodnjem Brniku. Naj ob tem napovem še skorajšnji začetek gradnje fekalne kanalizacije na trasi Pšata-Zalog. Med drugimi projekti je treba omeniti vsaj še ureditev parkirnih prostorov v Adergasu ter novo, razširjeno cesto Grad-Ravne, ki je bila doslej tako ozka, da jo je bilo treba v času avtobusnih prevozov zapirati, sedaj pa nič več. Poleg tega smo se odločili še za razširitev ceste na Sv. Lenartu ... Na koncu bi vendarle rad poudaril, da za vsemi uspešno realiziranimi projekti v petnajstih letih stojijo dobra občinska uprava, kvalitetni izvajalci del, ki jih je bilo v teh letih kar precej, in seveda tudi mnogi naši občani in občanke. Nekateri od njih bodo za svoje nesebično delo tudi letos prejeli občinsko nagrado, zato vabim vse občane, da se nam pridružijo na osrednji proslavi ob letošnjem občinskem prazniku, ki bo jutri ob 19. uri v Kulturnem hramu Ignacija Borštnika."

Balinarji obljublajo medaljo

Na bližnjem svetovnem balinarskem prvenstvu v Lyonu bodo nastopili tudi trije Gorenjci: Davor Janžič, Dejan Tonejc in Aleš Borčnik.

SIMON ŠUBIC

Ljubljana - V Maconu pri Lyonu se bo v ponedeljek pričelo svetovno prvenstvo v balinanju. Slovenska članska reprezentanca se v Francijo odpravlja optimistično razpoložena in z željo po vsaj eni medalji, po tistem pa računajo še na kaj več. Selektor **Aleš Škoberne** je sicer v reprezentanco vpoklical **Davorja Janžiča** (Pontese, Italija), **Dejana Tonejca** (Radovljica Alpetour), **Aleša Borčnika** (Trio Buzet, Hrvaška), ter **Gregorja Severja** in **Erika Petriča** (oba San Daniele, Italija).

"Imel sem velik izbor igralcev, zato menim, da sem sestavil zelo kakovostno reprezentanco. Njena postava je podobna kot na lanskem evropskem prvenstvu, na katerem smo osvojili pet od šestih možnih medalj. Zagotovo gre za zelo kakovostne igralce, ki so vsi sposobni poseči po medaljah. Končni uspeh bo precej odvisen tudi od žreba, saj se zavedamo, da se je svetovni vrh precej razširil in bo treba garati do zadnjega dne. Skromna želja je vsaj ena medalja, po tistem pa si želim precej več," je

V Lyon po vsaj eno medaljo (z leve): Aleš Škoberne, Erik Petrič, Gregor Sever, Aleš Borčnik, Dejan Tonejc in Davor Janžič

svoj izbor ocenil Škoberne.

Škofjeločan Davor Janžič in Leščan Dejan Tonejc bosta tako kot lani skupaj zaigrala v dvojicah. "Z Dejanom sva dobro uigran par, saj sva skupaj uspešno igrala že v mladinskih vrstah. Mislim, da nama vsaj četrtfinale ne more uiti, potem pa bo vse odvisno od nasprotnika," je dejal Janžič, ki bo v Franciji nastopil tudi v natančnem zbijanju. "Trenutna forma je

zelo dobra, z rezultati, kakršne dosegam na treningu, lahko posežem na sam vrh," je optimističen. Tonejc napoveduje borbo za medaljo tako v dvojicah kot v igri v krog, ki bo tudi njegova disciplina. "Forma je dobra, bojimo se nikogar," zagotavlja.

Vodičan Aleš Borčnik bo pričakovano nastopil v hitrostnem zbijanju in štafeti (skupaj s Petričem). "V štafeti si želiva prebiti vsaj med naj-

boljše štiri in narediti rezultat nad 50. Kar bo manj, bom razočaran. Vsaj polfinale si želim tudi v hitrostnem zbijanju," napoveduje zmagovalec v hitrostnem zbijanju na letošnjih svetovnih igrah na Tajvanu in drugi na sredozemskih igrah. Najizkušenejši reprezentant in hkrati kapetan Gregor Sever bo igral posamezno, peti član reprezentance Erik Petrič pa bo z Borčnikom nastopil v štafeti.

KRANJ

Izkazali so se tudi gorenjski lokostrelci

Novomeški klub Vring, ki letos praznuje dvajset let obstoja, je bil minuli konec tedna organizator letošnjega lokostrelskega dvodnevne državnega prvenstva v prestižnem tarčnem programu. Med Gorenjci so se izkazali: člana Lokostrelske sekcije Škofja Loka **Najka Tomat** in **Andrej Zupan**, član Lokostrelskega kluba Šenčur **Anže Kus** in članica kluba Feniks Kranj **Toja Černe**. **Najka**, ki nastopa z ukrivljenim lokom, je v soboto postala mladinska državna prvakinja, v nedeljo pa je zmagala še v absolutni konkurenci. Enak uspeh je dosegla **Toja Černe** s sestavljenim lokom. Kamnogoričan **Andrej Zupan** je v soboto postal članski podprvak, v nedeljo pa je v absolutni konkurenci stal na tretji stopnički. Stopničko višje je v nedeljo stal mladinec **Anže Kus** iz Šenčurja, ki pa je v soboto postal v svoji konkurenci podprvak. Omeniti je treba še ekipo Feniksa iz Kranja v postavi **Toja** in **Tomo Černe** ter **Boštjan Langus**, ki je v konkurenci s sestavljenim lokom v dramatičnem boju z lokostrelci iz Dravograda klonila šele v finalu, ter **Dejana Sitarja** iz Dvorij, ki sicer nastopa za dolenski klub Varing Novo mesto. Dejan je zmagal s sestavljenim lokom v absolutni konkurenci in v soboto med člani z rezultatom prek magičnih 1400 krogov dokazal, da ni letos neutemeljeno stal tudi na zmagovalnem odru svetovnega pokala. **V. S.**

KRANJ

Nova sezona za kegljače

Minuli vikend so se pričela tekmovanja v vseh kegljaških ligah za sezono 2009-2010. Tudi letos nastopa veliko ekip z Gorenjskega in kar nekaj jih upa na vidnejše rezultate. Pri ženskah v 1. A nastopa Eta Kamnik in povratnik med najboljše, trziški Ljubelj. V 1. B sta ekipi kranjskega Triglava in Avia team iz Medvod. Prvi favoriti je celjska ekipa Lanteks (Miroteks), Kamničanke pa računajo na drugo ali tretje mesto. Pri moških pa v 1. A nastopata ekipi kranjskega Triglava in Calcit Kamnik, slednja upa na mesto med dve in tri, ker je prvo rezervirano za mariborski Konstruktor. V 1. B ligi nastopajo Ljubelj Tržič, Knauf Insulation Škofja Loka, Hidro Medvode in Siliko Kranj. V 2. ligi so Jesenice, Coma Medvode in Calcit-2 Kamnik. V 3. ligi pa so ekipe Triglav-2 Kranj, Ljubelj-2 Tržič, Adergas in Simon Jenko Podreča. Rezultate bomo objavljali na internetni strani www.gorenjskiglas.si. **M. F.**

Zmagovalca Jure Bogataj in Jaka Oblak

Minuli konec tedna so na kranjski skakalnici pripravili dve tekmi pokala Cockta. V najmočnejši kategoriji članov je v soboto vse tekmece ugnal Jure Bogataj, v nedeljo pa Jaka Oblak.

VILMA STANOVNIK

Kranj - Kljub slabi vremenski napovedi in sobotnemu dežju ob začetku tekmovanja se je prek sto smučarjev skakalcev in skakalk v večinoma lepem sončnem vremenu minuli konec tedna pomerilo na dveh tekmah za pokal Cockta, ki ju je na kranjski skakalnici organiziral SK Triglav natanko pet let po prvi tekmi na novi skakalnici.

Na sobotni tekmi je (po prekinjeni drugi seriji) s skokom 113,5 metra slavil **Jure Bogataj** (SK Triglav), pred **Rokom Zimo** (NSK Tržič Trifix) in **Jakom Oblakom** (SK Triglav). Na 4. mesto se je uvrstil **Rok Urbanc** (SK Triglav), na 5. **Jurij Tepeš**

(SD Dolomiti) in 6. **Primož Peterka** (SK Triglav). "To je rezultat, ki sem ga v tem trenutku potreboval, saj sem dobro treniral, pravega uspeha pa kar ni bilo," je po tekmi povedal Jure Bogataj, ki pa mu je malce slabše šlo v nedeljo, ko je s skokoma 104 in 107 metrov osvojil 12. mesto. Se je pa zato v nedeljo znova izkazal Žirovec v dresu Triglava **Jaka Oblak**, ki je skočil 113,5 in 105,5 metra ter za seboj pustil **Roka Mandla** (SSK Costella Ilirija), **Jurija Tepeša**, **Jerneja Damjana** (SSK Costella Ilirija), **Roka Zimo** in **Anžeta Damjana** (SSK Costella Ilirija), ki so se za njim zvrstili do 6. mesta.

Med mladinci do 20 let je tako v soboto kot nedeljo sla-

Kranjčan Jure Bogataj je zmagal na sobotni tekmi za pokal Cockta.

Skakalnica na Bauhenku bo najboljše slovenske skakalce znova gostila 10. oktobra, ko bo v Kranju člansko državno prvenstvo v posamični in ekipni konkurenci. Prav tako bo v Kranju 24. oktobra zadnja tekma za pokal Cockta za poletno sezono.

vil **Dejan Judež** (SK Zagorje). Med mladinci do 18 let je bil oba dneva nepremagljiv **Peter Prevč** (SK Triglav), na drugo mesto pa se je oba dneva uvrstil **Luka Leban** (NSK Tržič Trifix). Pri mladincih do 16 let je v soboto slavil **Urban Sušnik** (NSK Tržič Trifix), v

nedeljo pa ga je ugnal **Jaka Kosec** (SSK Mengeš), Urban pa je bil drugi. Med dekleti je bila oba dneva najboljša **Eva Logar** (Zabrdje), ki je obakrat zmagala pred **Špelo Rogelj** (SSK Costella Ilirija) in **Barbaro Klinec** (SSK Alpina Žiri).

1. B rokometna liga za ženske
RK NAKLO MERKUR : ŽRK BRANIK
SOBOTA, 26. 9. 2009 ob 18.00 uri,
športna dvorana STRAHINJ
VABLJENI * VSTOP PROST

WWW.GORENSKIGLAS.SI

4. Kolesarska dirka za pokal Tadeja Valjavca

Spodnja Besnica, sobota, 3. oktobra

Odprta dirka za kategorije dečkov in deklic, 1400 m - start ob 14. uri
Začetniki in začetnice, 350 m - start ob 16.30

Finalna dirka Gorenjskega glasa za kategorizirane tekmovalce
z licenco - start ob 14.30

Organizator: Kolesarski klub Sava Kranj v sodelovanju s Krajevno skupnostjo Besnica

Info: www.tadejvaljavca.com, janez.ferlic@gmail.com, 031/561 663

Sava

triglav

Gorenjski Glas

GGG +

AKTUALNO
POGOVOR
NA ROBU
KNJIGE IN LJUDJE
RAZGLED

Astronavtka z gorenjskimi koreninami

Korenine ameriške astronautke Sunite Williams izvirajo z Gorenjskega, njena prababica je bila doma v Lešah. / Foto: Tina Dokl

Šolstvo

Dekanja dr. Brigita Skela Savič: "Ne le diploma, pomembno je znanje." **Stran 11**

Cerkev

Župnik dr. Marko Benedik je raziskoval delovanje slovenskih duhovnikov v Rimu. **Stran 12**

Kultura

Belgijski ilustrator Carll Cneut je s knjigami, ki jih je ilustriral, navzoč tudi v Sloveniji. **Stran 13**

Aktualno

Znova si želi v vesolje

Sunita Williams

V sklopu 15. slovenskega festivala znanosti je Slovenijo obiskala ameriška astronautka slovensko-indijskega rodu Sunita Williams. Njene korenine izvirajo z Gorenjskega, saj so Leše rojstni kraj njene prababice Marije Bohinc. Zato ji jutri pripravljajo sprejem tudi v Lešah.

MATEJA RANT

Sunita Williams, ki je ravno ob prihodu v Slovenijo, 19. septembra, praznovala 44. rojstni dan, je ameriška astronautka in sodelavka Nase. Konec leta 2006 je z vesoljskim plovilom Discovery poletela na Mednarodno vesoljsko postajo in tam preživela šest mesecev in pol. Že konec leta naj bi znova začela s pripravami za nov polet v vesolje spomladi 2012.

S kakšnimi občutki boste jutri obiskali rojstni kraj vaše prababice v Lešah?

"Zelo se veselim in že komaj čakam. Čudovito bo, ker nam bodo pripravili sprejem in bom spoznala tamkajšnje ljudi. Že ob prvem obisku v Sloveniji smo raziskovali, od kod izvira naša družina. Zdi se mi, da bomo tokrat malce odprli Pandorino skrinjico in videli zaklad, ki ga skriva. Zelo se veselim, da bom kaj več zvedela o svojih slovenskih koreninah."

Slišati ste zelo vznemirjeni?

"Vsekakor, o tem smo veliko govorili. Na podlagi tega si ustvariš neko sliko v glavi, ampak natančno si kljub temu ne moreš predstavljati, zato bo zanimivo dejansko videti, od kod izhajamo."

To je vaš drugi obisk v Sloveniji. Kako doživljate našo deželo in kaj vas je najbolj navdušilo?

"Že ob prvem obisku in tudi zdaj se je izkazalo, da so ljudje zelo prijazni, gostoljubni in topli. V Ameriki se mogoče vse odvija hitreje, tu pa se ljudje ustavijo, zanima jih, zakaj si na obisku, veseli jih, da si prišel, in želijo pomagati. To je zelo prijetno. Tudi pokrajina je zelo lepa - že ko pristajaš, vidiš gore vse naokrog, pa gozd. Včeraj sem tekla ob vodi in opazila kostanje. Teh je tudi v Ohio veliko, zato sem pomislila, da je razumljivo, da so se moji predniki ustalili v Ohio. Verjetno gre za podobno zemljepisno širino."

Kako je v vas dozorela odločitev, da postanete astronautka?

"To je dolga zgodba. Ni bilo tako kot pri mnogih otrocih, ki že v otroštvu vedo, kaj si želijo postati, recimo zdravniki kot njihovi starši, ali mogoče novinarji, odvetniki ... Starši so imeli sicer velik vpliv name; odraščala sem v intelektual-

nem in zelo delovnem duhu. Lahko bi postala karkoli. Želela sem biti veterinarica, a me je pot vodila v vojsko. Prej nisem nikoli letela, a sem končala v letalski šoli in letela s helikopterji. Nato sem postala testna pilotka in tako sem sredi mojih dvajsetih prvič pomislila, da bi postala astronautka."

Torej je šlo po korakih?

"Prav gotovo, saj nikoli nisem mislila, da sem sposobna za to, a sčasoma se naučiš več in več o tem, tudi skozi številne spodrsaljaje. A če se iz njih učiš, lahko postaneš dober v tem, kar delaš, in potem lahko delaš vse, kar hočeš."

Glede na to, da gre za poklic, v katerem prevladujejo moški - ste na vaši poti zaradi tega naleteli na kakršnekoli ovire?

"Gotovo, a sem se trudila, da se ne oziram nanje, sicer ti to vzame preveč časa. Če svoje delo opraviš najbolje, kot znaš, potem nihče ne more dvomiti o tebi. Tako je bilo že na kolidžu - mornariško akademijo obiskuje približno deset odstotkov žensk. Tudi v vojski je bilo potem podobno, tako da sem se že ves čas ogrevala za delo astronautke. Ampak mladim dekletom imam navado povedati, da helikopter ne ve, ali si fant ali dekle, tudi vesoljska postaja ne ve tega. Če lahko enakopravno sodeluješ pri upravljanju strojev in znanstvenih eksperimentih, zakaj bi kdo dvomil o tebi?"

Ampak na splošno še vedno velja, da ženske ne upravljajo helikopterjev, ne letijo v vesolje ...

"Sama s tem nimam težav, zato me tudi drugi tako sprejemajo. Mislim, da so te stvari zabavne in zanimive in bi se zato s tem moralo ukvarjati več deklet. Škoda, da to zamujajo!"

Kakšna je vloga žensk v vesoljskem programu?

"Večkrat sem že poudarila, da prav vsak lahko kaj doprinese. Med astronauti nimamo le vojaških pilotov, ampak tudi zdravnike, fizike, kemike in druge znanstvenike, pa tudi učitelje. Na vseh teh področjih so tudi ženske in njihova vloga je prav tako pomembna kot od kogarkoli drugega. V svoje delo vnašamo tako svojo profesionalno kot osebno noto in

Sunita Williams z mamom Bonnie Pandya, rojeno Zalokar, in njenim bratrancem Johnom Zalokarjem | FOTO: TINA DOKL

ženske mogoče dodamo kaj drugačnega."

Kaj ste imeli pri tem v mislih?

"Prav zdaj je na vesoljski postaji ženska v družbi petih moških in smo se ravno šalili, da bo morala čistiti vesoljsko postajo. Smešno pa je, da tudi moški bolj skrbijo za red, če je zraven ženska. To je nenačrna posledica. Gre pač za drugo perspektivo. Ženske zagotovo dodamo novo raven."

S kakšnimi občutki je vaš polet v vesolje pospremila vaša družina?

Na to je najprej odgovorila njena mama Bonnie Pandya: "Vsi me sprašujejo, če sem nervozna zaradi tega, ampak v resnici sploh nisem. Vem, da je Sunny (tako Suniti pravijo domači, op. p.) pri Nasi v dobrih rokah, pa tudi leta se je pripravljala na to. Zato me je skoraj bolj skrbelo, ko je bila testna pilotka in je preskušala različna eksperimentalna letala."

Sunita Williams: "Verjetno je sama izstrelitev za vsakogar malce strašljiva. Je šokantno in vznemirljivo, pa tudi zabavno obenem. Z mamom sem imela stik preko videokonference, in ko me je gledala, ko sem lebdela okrog, je ponavljala, da bi bila rada tam z mano, ker je videti zabavno."

Kako ste se pripravljali za bivanje na vesoljski postaji?

"Priprave trajajo kar dve leti in pol, saj je vesoljska postaja zelo kompleksna. Kljub temu si ne moreš vsega zapomniti ali vsega vedeti, zato sodeluješ

z ekipo na Zemlji. Del priprav tako predstavlja spoznavanje ljudi, na katere se boš zanesel in računal nanje med bivanjem na vesoljski postaji. Zato del priprav vključuje tudi obiske različnih dežel. Zdaj gremo recimo na Japonsko, pa v Evropo in Kanado, nekaj časa bomo preživeli tudi v Rusiji, glede na to, da se pripravljamo na polet z ruskim plovilom. Torej tudi veliko potujemo. Obenem vadimo za vesoljske sprehode, učimo se upravljati z robotsko roko ... Ker pri tem sodelujemo s tujimi partnerji, je del usposabljanja še učenje tujih jezikov, tako da spoznaš tudi različne kulture. Vsekakor zanimiva izkušnja."

Za večino ljudi je zanimivo tudi, kako se astronauti navadijo na bivanje v stanju breztežnosti.

"Življenje v vesolju je nekaj, na kar se ne moreš pripraviti. Pač greš tja gor in se sproti učiš, kako boš spal, kako boš jedel, šel na stranišče ..."

Kako bi strnili vtise z vašega bivanja na mednarodni vesoljski postaji?

"Bila je čudovita in neverjetna izkušnja in vesela sem, da sem imela to priložnost. Pri voščila bi jo tudi drugim - posebno tistim, ki sprejemajo pomembne politične odločitve, saj ti spremeni pogled na življenje. Kljub temu pa se je lepo tudi vrniti - pogrešala sem veter, morskobalo, vonj morja, pogrešala sem psa in družino." ("V tem zaporedju," je šalljivo pripomnil mamin bratranec John Zalokar.)

Kako je bivanje na vesoljski postaji spremenilo vaš pogled na življenje?

"Ko tako gledaš na Zemljo, dobiš občutek, kaj je pomembno in kaj ne. Sodeluješ tudi s tujimi partnerji in spoznaš, da vsi delimo občutek, da smo lahko veseli, da imamo ta čudoviti planet. In se želimo vrniti in to deliti z ljudmi ter promovirati njegovo ohranitev."

Kakšna je videti Zemlja z vesoljske postaje?

"Zanimivo je, da iz vesolja na Zemljo gledaš zgolj kot na planet, ne kot na kraj, kjer hodiš v trgovino, sprehajaš psa ali voziš avto in obtičiš v prometnem zamašku. Gledaš jo kot planet z lepimi deželami, oceani, oblaki ... Meja med državami ni videti razločno, ne dojemaj jih, kot da bi morale biti tam, so zelo umetne - zgolj nekaj, kar s svinčnikom narišeš na kos papirja."

Kakšni so vaši načrti za prihodnost?

"Konec leta bom znova začela s pripravami na polet v vesolje, kar zahteva precej potovanja v partnerske države. Spomladi 2012 bomo verjetno poleteli z ruskim plovilom, tako da bom veliko priprav opravila v Rusiji. Upam, da bom medtem z možem znova uspela obiskati Slovenijo. Tokrat sem namreč zgolj na kratkem obisku z veliko uradnimi dolžnostmi, ampak upam, da se bom vrnila in si ogledala še veliko več te čudovite pokrajine in se naučila tukajšnje kulture ter uživala v hrani in vinih."

"Zanimivo je, da iz vesolja na Zemljo gledaš zgolj kot na planet, ne kot na kraj, kjer hodiš v trgovino, sprehajaš psa ali voziš avto in obtičiš v prometnem zamašku."

Šolstvo

Ne le diploma, pomembno je znanje

Doc. dr.
Brigita
Skela Savič

Dekanja Visoke šole za zdravstveno nego Jesenice doc. dr. Brigita Skela Savič

URŠA PETERNEL

Na Visoki šoli na zdravstveno nego Jesenice, ki vstopa v tretje leto delovanja, z novim študijskim letom začenjajo z magistrskim študijem zdravstvene nege. Zakaj bo študij namesto na Jesenicah potekal v Ljubljani, smo med drugim vprašali dekanjo doc. dr. Brigito Skela Savič. Zanimalo nas je tudi, kako se soočajo z vse večjo konkurenco na področju visokih šol za zdravstveno nego - letos so bile namreč akreditirane kar tri nove visoke šole s tega področja. In še - kakšne prednosti bodo imeli diplomanti jeseniške visoke šole pred diplomanti drugih šol ...

Začenja se novo študijsko leto, koliko študentov tretje generacije boste vpisali na prvi stopnji?

"Na prvi stopnji bomo vpisali sedemdeset rednih in sedemdeset izrednih študentov. Redni študij bomo imeli ob drugem vpisu predvidoma zaseden, medtem ko se pri izrednem študiju srečujemo z novo nastalo situacijo, saj vsa mesta še niso zasedena in bo potreben še tretji vpis v začetku oktobra."

Ta novo nastala situacije je verjetno večja konkurenca - odprtje kar treh novih visokih šol za zdravstveno nego?

"V letu 2009 so bile v Sloveniji akreditirane še tri nove šole, ki izvajajo program prve stopnje Zdravstvena nega, to so šole v Celju, Murski Soboti in Slovenj Gradcu. Nobena od šol še ni pridobila koncesije za redni študij, vpisujejo pa izredni študij, kar pomeni v Sloveniji dvesto novih mest za izredni študij. Posledica tega je slabši vpis na izredni študij na vseh obstoječih šolah (Ljubljana, Maribor, Izola, Jesenice, Novo mesto). Nastala situacija zahteva od nas še večjo inovativnost in odgovornost."

Koliko študentov vseh generacij skupaj boste torej v novem študijskem letu imeli na šoli?

"Točnega števila vam še ne moremo povedati, saj so ta teden potekali zadnji izpitni roki. Načrtujemo, da bo v prvem letniku sedemdeset novih študentov, tem se bodo pridružili ponavljavci prvega letnika, ki niso uspeli opraviti pogojnih izpitov za drugi

letnik, v drugem letniku pričakujemo med 35 in štirideset študentov, v tretjem pa med dvajset in 25 študentov. Točni podatki bodo znani 1. oktobra. Podobna situacija je pri izrednih študentih. Okvirna številka za študijsko leto 2009/2010 je tako tristo študentov na rednem in izrednem študiju prve stopnje Zdravstvena nega."

Velika novost letos je program druge stopnje, to je magistrski študij. Kakšno je zanimanje za ta študij?

"Zanimanje za ta študij je dobro, imamo štirideset prijav, konec septembra bo razpisan še drugi rok. Zaenkrat vpisujemo izredni študij druge stopnje, veliko energije pa vlagamo v pridobitev koncesije za redni študij na drugi stopnji. Zakon o visokem šolstvu namreč samostojnim visokošolskim zavodom avtomatsko ne pripisuje koncesije za študij druge stopnje, kot je to pri šolah v okviru univerz. Potekajo številni dogovori in argumentacije, da pridobimo koncesijo za študijsko leto 2010/2011."

Lahko na kratko opišete program druge stopnje?

"Program ima 120 ECTS kreditnih točk in je nadgradnja programa prve stopnje, kjer se magistranti izpopolnijo v temeljnih vsebinah zdravstvene nege ter pridobijo znanja in sposobnosti za znanstveno raziskovalno delo. Na osnovi izbranih izbirnih predmetov pridobijo specialna znanja, ki so potrebna za njihovo delo v kliničnem okolju. Program poteka štiri semestre, študent opravi obveznosti pri šestih obveznih in štirih izbirnih predmetih ter izdela in zagovarja magistrsko nalogo. S tem si pridobi naziv magister oziroma magistrica zdravstvene nege. Spodobnosti magistrantov, ki jih delodajalci lahko pričakujejo, se bodo kazale v razviti odgovornosti za sistematično spremljanje kliničnega dela, v postavljanju raziskovalnih vprašanj v dnevni klinični praksi, vodenju aplikativnih raziskav, sposobnostih vodenja in sodelovanja v spremljanju in izboljševanju kakovosti dela, zavzemanju za spremembe in izboljšave, usposobljenosti za mentorstvo študentom, imeli bodo pogoje za visokošolske učiteljice, usposobljeni bodo za pisanje strokovnih in znanstvenih člankov ..."

Dekanja doc. dr. Brigita Skela Savič / FOTO: ANKA BULOVEC

Predavali bodo tuji predavatelji, zakaj "uvoz" učiteljev?

"Program smo pripravili v sodelovanju s tremi tujimi univerzami (Univerza Aberdeen, Univerza West of Scotland, Univerza Swansea) in domačimi strokovnjaki. Sodelovanje tujcev je nujno, saj Slovenija na področju izobraževanja na drugi in tretji stopnji zdravstvene nege nima tradicije in sodi v kategorijo nerazvitih držav na področju znanstvenega pristopa k zdravstveni negi. Zato je 'uvoz' učiteljev nujen."

Izvajanje programa druge stopnje pa ne bo potekalo na Jesenicah, ampak v Ljubljani. Zakaj?

"Naša visoka šola je junija letos ustanovila Študijsko središče Ljubljana, ki se nahaja na Letališki cesti 16. Radi rečemo, da Visoka šola za zdravstveno nego Jesenice pokriva Gorenjsko, vendar nam po zbranih podatkih velik delež študentov, ki živijo v Kranju, "odhaja" na šolanje v Ljubljano, ker je Ljubljana bližje. S tega vidika, pa tudi z vidika ustvarjanja konkurenčnosti, smo se odločili, da za potrebe študija na drugi stopnji ustanovimo še študijsko središče v Ljubljani, saj je v ljubljanski regiji zaposlenih štirideset odstotkov vseh diplomiranih medicinskih sester v Sloveniji. Prvo leto bomo študij izvajali samo v Ljubljani, saj gre za izjemno zahteven strokovni in logistični projekt, ki je povezan tudi s pogoji za nastanitev tujcev, ki bodo izvajali program. V

študijskem letu 2010/2011 pa načrtujemo izvedbo rednega študija na Jesenicah."

Prve diplomante programa prve stopnje pričakujete naslednje leto. Kako ocenjujete dosedanje delo visoke šole in uspešnost študentov?

"Res je, prve diplomante pričakujemo v letu 2010. Visoka šola za zdravstveno nego Jesenice je dosegla skokovit razvoj od leta 2007 do danes. Smo prepoznana šola, ki vnaša sodobne pedagoške pristope, naša odlika so sistematičnost, zahtevamo znanje in kompetentnost študentov. Močno se zavedamo, da se bo visokošolski prostor zelo zapolnil z diplomanti tega programa, poleg tega pa se srečujemo z nedorečenimi pristopi na področju izvajanja programa, predvsem klinične prakse. Jasno nam je tudi, da za vse šole ne bo prostora v kliničnem okolju. Zato gradimo na izobraževanju mentorjev, študenti štirideset odstotkov klinične prakse izvajajo v terciarnih okoljih, s čemer pridobivajo kompetence v skladu z direktivo Evropske unije. V oktobru izdajamo prvi učbenik iz zdravstvene nege, izdelali smo Zbir intervencij za klinično usposabljanje, projekt je podprlo Ministrstvo za zdravje. Smo inovativni, z našimi izobraževalnimi dogodki posegamo v razvoj področja na splošno, povezujemo študente s študentsko konferenco, smo uspešni na razpisih za raz-

vojne in raziskovalne projekte, v oktobru prvi študenti odhajajo na trimesečno mednarodno izmenjavo na Norveško ..."

Omenili ste, da bo v novem študijskem letu v tretji letnik napredovalo le dvajset do 25 študentov. Zakaj slabše napredovanje v višji letnik?

"Seveda brez problemov ne gre, soočamo se s problemom slabše prehodnosti študentov v višji letnik in nizkim obiskom predavanj, kar je problem tudi ostalih šol. Študenti v šolanju ne iščejo znanja, ampak se velikokrat obnašajo kot zbiralci ECTS kreditnih točk. Problemi neudeležbe na predavanjih so povezani s slabo teoretično pripravo na klinično usposabljanje, kar vpliva na opravljanje obveznosti v kliničnem okolju. Našim študentom želimo približati dejstvo, da se bo v prihodnosti prostor zaposlovanja v zdravstvu zasitil tudi za to poklicno skupino in da bo za delodajalce izjemno pomembna predvsem usposobljenost diplomantov. Naša visoka šola gradi na tem, da bodo diplomanti naše šole prepoznani in želeni v kliničnih okoljih. Ocenjujemo, da je to najboljša popotnica, ki jo mlad človek lahko pridobi s pridobljeno diplomom. Verjamemo v naše študente in jim pomagamo na njihovi poti doseganja znanja in poklicnih kompetenc, istočasno pa jih spodbujamo, da tudi oni sprejemajo odgovornosti za svoj študij in karierni razvoj."

"Soočamo se s problemom slabše prehodnosti študentov v višji letnik in z nizkim obiskom predavanj, kar je problem tudi ostalih šol. Študenti v šolanju ne iščejo znanja, ampak se velikokrat obnašajo kot zbiralci ECTS kreditnih točk."

Cerkev

Za Slovenijo so delovali v središču krščanstva

Dr. Marko Benedik

Kranjskogorski župnik dr. Marko Benedik, doma iz Stražišča, je pripravil doktorsko disertacijo z naslovom *Delovanje slovenskih duhovnikov v Rimu v 20. stoletju*. Raziskava je posvečena slovenskim duhovnikom, ki so sodelovali na različnih področjih v "večnem mestu".

JOŽE KOŠNJEK

Na Vašo disertacijo nas je opozoril nekdanji kranjskogorski zdravnik dr. Josip Turk in predlagal objavo pogovora z Vami v Gorenjskem glasu. Sami sprva zanj niste bili preveč navdušeni, ker bi Vam lahko kdo očital samohvalo, kasneje pa ste se omehčali. Hvala lepa. Povejte nam, kako ste se sploh znašli v Rimu in začeli brskati po tamkajšnjih arhivih?

"Zaradi bolezni sem moral leta 2001 zapustiti vodenje župnij Kranjska Gora in Rateče. Po nasvetu sem za terapijo izbral študij, ki me je vedno privlačil. Vodstvo nadškofije mi je dodelilo tako imenovano sobotno študijsko leto, ki sem ga deloma preživel v Rimu. Posebej me je zanimalo delovanje jezuitskega patra Antona Prešerna, rojenega leta 1883 na Breznici pri Žirovnici. Odigral je zelo pomembno vlogo v življenju svojega rojaka ljubljanskega nadškofa Antona Vovka. Jeseni leta 2003 sem odšel v Rim in želel najprej v jezuitskem arhivu najti dokumente, ki bi pomagali osvetliti 'bonum positivum' v postopku beatifikacije nadškofa Vovka. Ker je bil jezuitski arhiv zaradi obnove zaprt, sem dobil posebno dovoljenje za raziskovanje v arhivih vatikanskih kongregacij in državnega tajništva. Naredil sem okrog 900 kopij različnih dokumentov, ki so potrjevali, da je imel pater Prešeren odprta vrata do vseh pomembnih uradov in tudi do papežev Pija XI. in XII. ter Janeza XXIII. Leta 2004 sem se vrnil v Rim in poskušal tudi v jezuitskem arhivu najti dokumente o patru Prešernu, vendar so mi povedali, da njegovega arhiva ni. Iskal sem naprej in s pomočjo nekaterih prijaznih uslužbencev našel v fondu hrvaške jezuitske province iz časa NDH kar precej dokumentov o znamenitem patru. Po nasvetu prijateljev sem vlogo patra Prešerna v odnosu nadškofa Vovka do rimskih uradov obdelal v magistrski nalogi."

Tako nadškof Vovk kot pater Prešeren sta Gorenjca. Kakšno je bilo njuno sodelovanje?

"Nadškof Vovk je bil po drugi svetovni vojni najbolj nadzorovana oseba v Sloveniji. Oblast je spremljala vsak njegov korak, njegov položaj pa je bil dodatno zapleten tudi zato, ker je v tujini še živel škof Gregorij Rožman. Drugi jugoslovanski škofje so lahko potovali v Rim na srečanje s papežem, Vovk pa ni smel, da se ne bi srečal z Rožmanom. Pater Anton Prešeren je bil v Rimu njegov pomemben zaupnik. Po različnih poteh in kanalih mu je v Rim pošiljal tudi poročila o razmerah v Sloveniji. Nekaj sporočil je jugoslovanska oblast prestregla, vseh pa ne. Po smrti škofa Rožmana novembra leta 1959 se je položaj nadškofa Vovka spremenil in je že januarja naslednje leto dobil dovoljenje za potovanje v Rim. Tam se je srečal s papežem in sestal s predstavniki rimskih kongregacij. Nadškof Vovk je patra Antona Prešerna določil za svojega delegata za slovensko semenišče v izseljenstvu v Buenos Airesu. Pater Prešeren je bil najzaslužnejši, da je Sveti sedež 22. novembra leta 1960 odobril ustanovitev papeškega slovenskega zavoda Slovenik. Pater Prešeren je bil prvi rektor Slovenika, v katerega so prvi prišli študentje iz Buenos Airesa v Argentini leta 1961, leta 1965 pa prvi študentje iz Slovenije. Bil je resnično ambasador slovenske Cerkve in najpomembnejši Slovenec tedanjega časa v Rimu, ki je znal pomagati vsakomur, ki je pri njemu iskal pomoč."

Pater Prešeren gotovo ni bil edini slovenski duhovnik, ki je v preteklem stoletju deloval v Rimu.

"Delovanje slovenskih duhovnikov sem sistematično začel raziskovati leta 2006, ko sem na pobudo takratnega slovenskega veleposlanika pri Svetem sedežu dr. Ludvika Toplaka in mojega mentorja dr. Bogdana Kolarja izbral to temo za svojo doktorsko nalogo. V silno lepem, vendar zamudnem delu sem odkril marsikaj zanimivega. Veliko so mi pomagali in svetovali uslužbenci arhivov, med njimi še posebej nizozemski jezuit pater Marcel Chapin, ki je bil takrat direktor

Dr. Marko Benedik se je rodil leta 1940 v Kranju. Do leta 1982, ko je prišel v Kranjsko Goro, je bil župnik na Bohinjski Beli. Ker je po letu 2001 zbolel, je vodenje župnije prevzel mlajši Janez Avsenik, dr. Marko Benedik pa je bil kaplan. Leta 2007 je znova prevzel vodenje kranjskogorske in rateške župnije.

tor arhiva državnega tajništva. Barbara Rus, hčerka Romana Rusa, dolgoletnega sodelavca in napovedovalca na radiu Vatikan in pisca še danes iskanih vodnikov po Rimu in Italiji, mi je prijazno omogočila vpogled v bogat očetov arhiv. Na splošno lahko rečem, da v 20. stoletju slovenski duhovniki v Rimu niso zasedali posebej visokih položajev, ampak so bili izjemno vplivni in spoštovani uslužbenci, profesorji, tajniki in vodje oddelkov, ki so veliko naredili za Slovenijo in slovensko cerkev."

Jih lahko nekaj naštejete?

"Pred drugo svetovno vojno so bili poleg patra Antona Prešerna to še pater Ivan Zore in primorski rojak Virgil Šček, ki je bil med letoma 1921 in 1924 celo slovenski poslanec v italijanskem parlamentu. Med drugo svetovno vojno in po njej so slovenski duhovniki v Rimu delovali tudi v slovenskem socialnem odboru, ki je skrbel za

begunce in jim pomagal najti pot v novo domovino. V tretjem poglavju disertacije posebej obravnavam Radio Vatikan, ki sta ga med drugim uspešno vodila Anton Iskra, rojak iz Begunj, ki je bil tudi uslužbenec rimskega vikariata, in Rafko Vodeb. Četrto poglavje pa je namenjeno številnim slovenskim profesorjem, ki so predavali na papeških univerzah in inštitutih. Naj omenim samo nekatere: Vladimirja Truhlarja, Ivana Žužka, ki je avtor zakonika cerkvenega prava za vzhodne Cerkve, Maksimilijana Jezernika, Janeza Beleja, Franca Šegulo, Janeza Vodopivca, ki ga uvrščajo med najpomembnejše profesorje na univerzi Urbaniana in je z nadškofom Vovkom sodeloval na koncilu, Franca Dolinarja, Bruna Korošaka in Ladislava Bavdaža. Treba omeniti tudi patra Marka Rupnika in njegov center Alletti, ki ga večinoma poznamo le po mozaikih, čeprav je njegova dejavnost širša."

Ste poleg patra Prešerna in Iskre med rimskimi Slovenci odkrili še kakšnega Gorenjca?

"Da. Jeseničana Jožeta Žabkarja, ki je zasedal zelo pomembno mesto v državnem tajništvu. Študiral je na vatikanski diplomatski akademiji, ki je najboljša diplomatska šola na svetu. Med drugim je bil predstavnik Svetega sedeža pri Organizaciji združenih narodov v New Yorku in papeški nuncij v Skandinaviji."

Kaj je po Vašem mnenju značilno za slovenske duhovnike, ki so v preteklem stoletju delovali v Rimu?

"Bili so zanesljivi, priljubljeni in delavni. Nihče ni umazal imena domovine in slovenske katoliške Cerkve. Živeli so izven domovine, ki jih je zaznamovala kot emigrante in je njihovo delo po krivici ostalo skrito našim očem. Oni pa so v Rimu delovali za prepoznavnost svoje domovine."

"Disertacija dr. Marka Benedika je neke vrste enciklopedija o delovanju slovenskih duhovnikov v zahtevnih razmerah 20. stoletja v Rimu. Za to dejanje je treba našemu župniku čestitati, da je ob napornem dušnopastirskem in gospodarskem delu v župniji našel čas za raziskovanje. Hvaležni smo mu." (prof. dr. Josip Turk, krajan in nekdanji zdravnik v Kranjski Gori)

Kultura

Od zamrznjene hrane k likovni popolnosti

Carll Cneut

Priznani belgijski ilustrator Carll Cneut je flamskega rodu in je trenutno eden najbolj iskanih avtorjev v svoji državi. S knjigami, ki jih je ilustriral, je prisoten v številnih državah sveta. Tudi v Sloveniji, saj so doslej pri založbi Narava izšle že tri knjige z njegovimi ilustracijami. Duhovit in iskrih sogovornik je spregovoril o sebi, svojem delu in presenečenjem nad lepo Slovenijo.

IGOR KAVČIČ

Kako se počutite v Sloveniji? Ste prvič pri nas?

"V Sloveniji sem prvič in nisem si mislil, da je dežela tako lepa. O vas prej nisem vedel skoraj nič in lahko le rečem, da je, z letalom le uro in pol iz Belgije, drugačna, kot sem pričakoval."

Ste pričakovali vzhodno Evropo?

"To še najmanj. Pričakoval pa sem nekakšno mešanico Italije in Avstrije, a sem se motil. Ljudje so zelo prijazni, bolj kot v mnogih državah. Ko sem se izgubil na ljubljanskih ulicah, sem za pomoč vprašal gospo, ki je takoj opazila mojo stisko, in mi je ponudila, da me kar ona odpelje na zeleni cilj. Še se bom vrnil, sicer pa kar nekaj mojih prijateljev pogosto prihaja v Slovenijo, oziroma jo bodo v kratkem obiskali."

Vaš obisk v Sloveniji je bil namenjen predvsem predstavitvi najnovejše v slovensko prevedene ilustrirane knjige *Skrivnostno grlo slavčev*, pa tudi predhodnih dveh, ki sta prav tako izšli pri založbi Narava ...

"Predstavil sem tri knjige z mojimi ilustracijami, hkrati pa je moj obisk tukaj sovpadal tudi s pesniškim srečanjem v Vilenici in predstavitvijo flamskih literatov v Sloveniji. Res pa sem že nekaj časa tudi obljubljal Petru (Virmiku, direktorju založbe Narava), da bom prišel."

Kaj je bilo najprej, slikarstvo ali ilustracija? V Sloveniji na primer ima večina ilustratorjev slikarsko izobrazbo ...

"Študiral sem grafično oblikovanje, saj v "mojem času" nisi mogel študirati ilustracije. Lahko si ji posvečal le več pozornosti. Ampak jaz nikoli nisem želel postati ilustrator, moja želja je bila delati v oglaševanju, kar sem sedem let tudi z uspehom počel. Specializiral sem se za promoviranje zamrznjene hrane v Rusiji. Ukvarjal sem se z embalažo in predstavljanjem te hrane v zamrzovalnikih v supermarketih, kar je bilo takrat v Rusiji novost. Prve ilustracije sem naredil

Carll Cneut - postal je tisto, kar si ni želel, sedaj pa uživa v tem. / FOTO: GORAZD KAVČIČ

Čudovita pravljica *Skrivnostno grlo slavčev*, ki so jo v Belgiji prodali v več kot 11 tisoč izvodih, je na voljo tudi na Gorenjskem glasu. Maloprodajna cena knjige je 16,90 evra, naročniki jo lahko kupite po zelo ugodni ceni 12 evrov. Na Gorenjskem glasu si knjigo lahko tudi ogledate.

šele pri 27 letih. Pomagal sem nekemu ilustratorju ..."

Želite reči, da je šlo za naključje?

"Da. Delo v oglaševanju me je povsem zadovoljevalo. Je pa sosed, ki je delala za neko revijo za otroke, vsak teden potrebovala eno ilustracijo. Tip, ki je to sicer počel, je nekega večera stal na mojih vratih in me prosil, naj mu pomagam, češ saj sem hodil v umetniško šolo, on da mora zgodaj zjutraj na pot ... Pomagal sem mu in odtlej sem jaz risal ilustracije. Tako za zraven. Še vedno me poklic ilustratorja ni zanimal. Vedno sem mislil, če ilustriraš za otroke, moraš pač delati otroške stvari, kar je ne-

kaj povsem drugega, kar recimo delam sedaj. Na neki točki pa sem se odločil. Naročeno sem imel ilustracijo za otroško revijo. Narisal sem dve, prvo, za katero sem mislil, da je za otroke pričakovana, in drugo, na katero sem bil ponosen in je bila taka, kot sem si jo jaz želel. Če bodo izbrali slednjo, bom nadaljeval, če pa prvo, nikoli več ne bom ilustriral. Izbrali so tisto, na katero sem bil ponosen, dobil sem ponudbo za ilustriranje knjige, pa druge in tretje. Pri tretji sem spoznal, da je to tisto, kar hočem v življenju početi."

In to počnete že deset let?

"Začel sem pri tridesetih. Smešno je, da je večina so-

šolcev in sošolk študirala zato, da bi postali ilustratorji. Danes nobeden izmed njih ni ilustrator, jaz, ki si tega nisem želel, pa sem."

Govorili ste o razliki med ilustracijo za otroke in odrasle. Ko gledam vaše metulje, pokrajine, figure, vidim nekaj vmes ...

"Moje delo je res nekje na sredi, ilustracije imajo radi otroci in odrasli. Najbrž je to naključje. Če kot ilustrator iščeš neki svoj slog in ga potem najdeš, pri tem ne veš zares, komu bodo tvoja dela bližja. Mislim, da sem lahko vesel, da imam slog, ki je vseč tako otrokom kot njihovim staršem. A to ni stvar odločitve, to je slučaj, nekaj kar se zgodi."

Kako v Belgiji poteka sodelovanje med pisci in ilustratorji? Kdo išče koga in kakšna je vloga založbe?

"Zdaj avtorji poiščejo mene. Na začetku so prišli v založbo in so iskali ilustratorja, pa so tam ponudili mene, zdaj pa mi avtorji pošljejo besedilo in me prosijo, naj naredim ... ha, ha. No, tudi Belgija ni velika država in vsi vemo drug za drugega. S Petrom Verhelstom, ki je zelo pomemben in cenjen pisatelj, je bilo drugače. Prebral sem zgodbo, se srečal z njim, bil je zelo prijazen in dolgo sva se pogovarjala. Dejal je, da je to najina skupna knjiga."

Delate za mnoge avtorje, doslej ste ilustrirali 18 knjig, ste kdaj odklonili, bodisi ker vas ni pritegnila zgodba, se niste razumeli z avtorjem ...

"Zdaj vzamem eno zgodbo od dvajsetih, saj tudi časovno ne bi zmožel toliko. Včasih tudi po osem mesecev delam eno ilustracijo. Včasih odklonim, ker mi ni všeč besedilo, včasih mi tudi avtor ne ustreza. Lahko pa je zgodba lepa, pa v glavi nimam prave ideje."

Ste disciplinirani pri delu?

"Potrebujem disciplino. Vstanem ob 8.30, ne smejte se, v Belgiji je to zgodaj, potem delam do 12. ure, po odmoru pa še od 13. do 20. ure zvečer. Kadar zaključujem knjigo, delam tudi do polnoči. Takrat kar nekako izgi-

nem s sveta, se zaprem v atelje in delam."

Lahko preživite z ilustracijo?

"Lahko. Ko oddam ilustracije, dobim nekaj denarja, kasneje pa še odstotek od prodaje. Bolje se prodaja knjiga, večji je zaslužek. Ob tem veliko časa posvetim tudi trženju. Vsako leto grem na knjižni sejem v Bologno, na leto pa po šolah opravi tudi po dvesto branj. Danes se moraš tudi kot ilustrator prikazati iz ateljeja in predstavljati okrog sebe in svoje delo. Ne gre le za ilustriranje, ampak tudi za ekonomiko."

Kaj je trenutno na vaši ilustratorski mizi, sicer ste tudi profesor na univerzi v Gentu?

"Končujem novo knjigo, sicer pa res že četrto leto učim na univerzi. Poklicali so me, da naredim oddelek za ilustracijo."

In "proizvajate" mlade Carlle Cneute ...

"Seveda ne. Pomembno je, da študentje v iskanju svoje sloga delajo drugače kot jaz in da se razlikujejo tudi med seboj. Slabo bi bilo, če bi imeli male Cneute. Drugačen slog risanja je edina možnost, da uspejo. Narediti moraš nekaj zelo osebnega, biti moraš originalen. V Parizu točno veš, s katere šole je in od katerega učitelja. Škoda štirih let študija, da bi ven prišel "zaznamovan"."

Kaj še želite narediti na področju ilustracije ..., pa vam še ni uspelo?

"Narediti popolno knjigo. Enkrat bi rad naredil popolno knjigo. Ko dokončaš knjigo, si vesel zanjo, ampak ta še vedno ni popolna. Tako nastajajo nove in nove knjige. Ko bom enkrat za neko knjigo začutil, da je popolna, bom prenehal ilustrirati."

Ste v Sloveniji dobili kakšno novo idejo?

"Ne ravno nove ideje, ampak v svoji glavi sem si ohranil množico slik. Ne morem definirati določenega momenta, ki bi me inspiriral, vem pa, da v moji podzavesti ne manjka utrinkov iz Slovenije."

"Ko bom enkrat za neko knjigo začutil, da je popolna, bom prenehal ilustrirati."

Na robu

KADAR JE BIL RAVNO PRAV OKROGEL, JE BILO Z NJIM NAJLEPŠE

Se življenje odpira ali zapira?

MILENA MIKLAČIČ

usode

Najprej sem lepo prosila mamo, naj me ne spravlja več v skušnjava in mi ne nosi sladkarij. Bila je globoko užaljena, začela je jokati in mi očitati, da za mene stori vse, kar more, jaz ji pa vračam z nevhvaležnostjo. Prvič, kar pomnim, sva se razšli jezni, ko sem ji omenila, da reče Petru, da bi ga rada videla. Vstala je s stola, mi vrgla v obraz, a sem se zato žrtvovala zate, in zaloputnila z vrati za seboj ...!" Ko je Vesna prebirala svojo lastno zgodbo, se je zgrozila. "Mar sem to res jaz?" me je spraševala po telefonu. Zasmejala sem se in ji odkrito povedala, da sem zapisala le tisto, kar sem slišala. Ničesar drugega. Po kratkem razmisleku je potem priznala, da bi vsi ljudje, ne samo ona, morali o sebi večkrat spregovoriti na glas, kajti na ta način bi, morda, delali manj napak, ker bi svoje težave tudi "slišali" in ne, da bi jih le živeli.

Vesna pravi, da danes vidi okoli sebe veliko mladih, ki so ji podobni. Le da se je ona te odvisnosti od mame poskušala rešiti, mnogim pa kaj podobnega ne pade niti na kraj pameti. "Po svoje je bilo zelo udobno. Ničesar mi ni bilo treba narediti, niti razmišljati. Bila sem odvisna tako od nje kot tudi od zdravil, s katerimi so mi stregli v velikih količinah. Sploh si nisem mogla predstavljati, da bi dan preživela brez pomirjeval. Tudi spanec je bil odvisen od tabletko, ki mi jo je prinesla nočna sestra. Ko me je prišel obiskat Peter, sem se morala prav potruditi, da sem ga objela, kajti čustva, ki so bila nekoč močna in vroča, so se sprevrgla v

nekaj mlačnega, postanega in usmrajenega. Ko je bil pri meni, sem ga pozabila vprašati celo to, kako je z najinim sinom, če ga kaj vidi, ga vzame v naročje. Zdelo se mi je samo po sebi umevno, da bo že mama tista, ki bo poskrbela za vse. Všeč mi je bilo, če ga je tudi Peter malo "čutil", to sem spoznala po njegovem smehu. Malo je manjkalo, da mu nisem namignila, da bi kakšno stekleničko konjaka lahko vtihotapil tudi v bolnišnico ..."

A nekoč je bilo tudi vsega "lepega" konec. Na pokušino so jo poslali domov.

"Niste še zdravi, a večno ne morete bežati pred seboj," ji je dejal ob odhodu njen zdravnik in ji krepko stisnil roko. Sprva ni razumela, kaj ji je hotel reči, a tisti stavek, da beži pred seboj, se ji je potem še velikokrat vrnil v podzavest.

"Ko sem zadnjič (enkrat na začetku letošnjega avgusta) brala v časopisu, da današnja mladina ne zna poprijeti za delo, sem z grozo ugotovila, da je med njimi veliko potencialnih kandidatov, ki jih verjetno čaka podobna usoda, kot je bila moja. Iz prve roke lahko povem, da se je lažje odpovedati heroinu kot pa udobju, ki ga nudijo starši ..."

Ko se je Vesna vrnila domov, se je vzela v roke, kajti želela je, da vsaj pri sinu nadoknadi zamujeno. Žal pa jo je nadobudnež, ki je pri dveh letih zlezal povsod, kjer ne bi smel, prej utrujal kot razveseljeval. Tisočkrat jo je zamikalo, da bi poklicala mamo, sosedo, kogarkoli, ker so ji oči kar same lezle skupaj in ni imela niti toliko moči, da bi si skuhalo kavo.

Peter je domala noč in dan tičal v ateljeju in pripravljal slike za novo razstavo.

"Bila sva še mlada, a sva živel kot dva starca. Ne pomnim, kdaj sva bila zadnjič skupaj v postelji. Če se je že pojavila kakšna strast, sva, drug za drugim, odpovedala, in to prej, preden se je sploh pokazalo kaj "ognja". Med nama je bilo ogromno neizrečenih obtožb, a se mi ni ljubilo razpredati o njih. Peter pa je bil vedno pogostejše rahlo vinjen. Ne toliko, da bi opazili drugi, a dovolj, da sem vedela jaz. Moja mama, ki je prihajala na obisk, je bila videti zadovoljna, saj me je lahko imela zase. Ko sem ji povedala, da bom začela hujšati, kajti pri višini 165 cm sem tehtala že več kot sto kilogramov, bila sem gromozanska, se je pokrižala. Vzdržala sem dan, dva, potem pa sem, iz dolgočasja, spet odprla predal, kjer sem hranila riževo čokolado. Pravi šok pa je prišel tisti dan, ko me je osebni zdravnik odločno postavil pred dejstvo, da bo spet potrebno iti v službo, da je bilo dovolj lenarjenja. Planila sem v jok in njegova asistentka me je komaj umirila. Že misel, da bo potrebno zjutraj vstati in oditi v muzej, kjer me bo čakalo cel kup obveznosti, se mi je zdela nemogoče grozljiva. Za hip me je prešinila celo misel, da Peter tako ali tako veliko zasluži, da bi bilo pravično in prav, če bi me vzdrževal." Vesna mu je nekoč to tudi omenila, a so bile njegove besede, ki so bruhale iz nje, tako odločne in brezkompromisne, da ji kakšna podobna ideja ni nikoli več padla na pamet ...

(se nadaljuje)

"Vesna pravi: "Odgovora nisem našla ... Vsaj na začetku ne. Zadoščalo pa je že spoznanje, da sem svoje življenje totalno zavozila, da bo potrebno nekaj storiti, ker drugače lahko še umrem.

Ustavimo nasilje (6)

DAMJANA ŠMID

moj pogled

Pa pojdimo h konkretnim predlogom, kako lahko naredimo ta svet bolj prijazen. Ne zanašajmo se na druge, kaj bodo storili, ampak naj vsak naredi, kar lahko, hoče in zmore. Nasilje je v različnih oblikah prisotno na vseh področjih našega življenja. Veliko ga je na cesti, o tem se lahko prepričamo na vsakem kilometru, ki ga naredimo kot vozniki, kolesarji ali pešci. Pokaži mi, kako voziš, in povem ti, kdo si. Če se imamo za Evropo in če želimo biti na vsak način boljši kot naši južni sosedje, potem bo treba spremeniti tudi balkanski način obnašanja v prometu. Ena izmed vsakdanjih zgodb so parkirna mesta za invalide. Na tem izpitu

sem tudi sama že padla. Pred eno izmed šol, kjer naj bi predavala, so bila vsa parkirna mesta že zasedena. Bilo je avtomobilov kot na sejmu in padal je dež. Parkirno mesto za invalide pa je bilo prazno in vabeče, ker je bilo povsem blizu šole. Bi ali ne bi? Konec koncev bi lahko malo goljufala, ker imamo v avtu nalepko za invalide. Ampak hčerke, ki ima cerebralno paralizo, ni bilo z menoj. Pa vseeno. Mudilo se mi je, moj ego me je podpihoval in tako sem parkirala. Takoj ko sem stopila iz avta, mi je bilo žal. Za menoj je zapeljal gospod, ki je prav tako želel parkirati na tem mestu. Bil je prijazen in vljudno me je vprašal, ali se bom dolgo za-

držala. V njegovem avtu sem zagledala invalidski voziček in najraje bi se udrla v zemljo. Seveda sem želela napako popraviti, ampak bilo je prepozno. Karkoli sem rekla, je bilo neumno. Gospod pa je bil ves čas prijazen. Najbrž je že navajen takšnih egoistov. To je bila ena izmed najboljših lekcij v mojem življenju. Tudi to je nasilje. Vsi, ki parkiramo avtomobile na parkirnih mestih za invalide, krademo njihov prostor in kažemo svojo brezobzirnost. Zato bi bilo prav in pošteno, da bi poleg parkirnega mesta, ki si ga prisvojimo, dobili v istem paketu še invalidnost tistih, ki jim to mesto pripada. To je pa že preveč, kajne.

SODNA KRONIKA TEDNA

PIŠE: SIMON ŠUBIČ

Mištrafoviću potrdili zaporno kazen

Višje sodišče v Ljubljani je potrdilo sodbo prvostopenjskega sodišča, ki je 26-letnega Blaža Mištrafovića iz Spodnje Senice pri Medvodah zaradi krutega umora svojih staršev obsodilo na dvajsetletno zaporno kazen. Kot poročajo Slovenske novice, je njegova odvetnica Maja Kristan povedala, da se na željo obsojenega ne bo več pritožila na vrhovno sodišče. 26-letni Mištrafović je v noči na 17. september lani v domači hiši z močnimi udarci s pilo najprej umoril svojo mater Drago Mištrafović, kmalu zatem je s sekuro in izvijačem pokončal še spečega očeta Ilijo. Kasneje je v hiši podtaknil ogenj in tako skušal zakriti svoj zločin. Na sodbo ljubljanskega okrožnega sodišča, ki je ocenilo, da je mladenič moril iz koristoljubja in na zahrbtnen način, sta se pritožila tako zagovornica kot tožilstvo, ki je za dvojni umor zahtevalo tridesetletno zaporno kazen.

Od lastnika bulmastifov zahteva odškodnino

Na ljubljanskem sodišču poteka pravdni postopek, v katerem 38-letni Tržičan Stanislav Meglič, ki sedaj živi v Ljubljani, od Saše Baričeviča, lastnika štirih bulmastifov, zahteva 112 tisoč evrov odškodnine. Podivjani psi so namreč 15. marca 2006 v Ljubljani napadli Megliča in ga hudo pogrizli. Kot je opisal sodišču, je pešahal proti svojemu avtomobilu, ko je zagledal avtomobil z odprtim prtljajnikom, v njem pa tri pse. Tedaj je z dvorišča prišla sedaj že pokojna Rozi Roter s četrtim psom, ki se ji je iztrgal iz rok in stekel proti Megliču, za njim pa tudi ostali psi. Psi so planili vanj in ga vztrajno grizli po vsem telesu, tudi po obrazu. Zaradi gnoja, ki mu je kasneje tekkel iz ran, je kasneje dobil celo okvaro jeter in akutno odpoved ledvic. Še zdaj v desni roki nima prave moči in dobiva mravljinice. Trajno ima tudi poškodovano čeljust. Posledice napada bulmastifov so vplivale tudi na njegovo kariero, saj bo še nekaj časa delal le po štiri ure na dan. Če je prej predaval tudi v tujini, sedaj opravlja uradniške posle.

ČRNA KRONIKA TEDNA

Na cestah štirje mrtvi

Na slovenskih cestah se je v minulem tednu zgodilo 146 prometnih nesreč, v katerih so umrle štiri osebe, 181 udeležencev pa je bilo ranjenih, so sporočili z Generalne policijske uprave. Zadnji konec tedna se je zgodilo devet prometnih nesreč, v njih pa je umrla ena oseba, dvanajst pa je bilo ranjenih. Najpogostejša vzroka nesreč sta bila neprilagojena hitrost ter nepravilna stran oziroma smer vožnje. Na slovenskih cestah je letos (do ponedeljka) umrlo 135 oseb, v enakem obdobju lani pa 161.

Knjige in ljudje

Knjige in knjigoljubi (13)

Pahorjeva gorenjska ljubezen

MIHA NAGLIČ

Zadnjič smo se tudi v našem časopisu pridružili veliki pozornosti, s katero je slovenska javnost počastila 96-letnico pisatelja **Borisa Pahorja**. Že ob lanski 95-letnici pa je izšla knjiga, ki ni bila deležna tolikšne publicitete, a je dragocena in lepo berljiva: zbirka avtobiografskih zapisov pod skupnim naslovom **Moje suhote**. Beseda suhota naj bi med drugim pomenila "pokrit prostor". Pahor z njo označuje vse tiste prostore, v katere se je v svojem dolgem življenju zatekal v obdobjih raznih preizkušenj, tudi najhujših; suhote so mu torej služile kot zavetja. Takšna je bila, denimo, hišica v Barkovljah, njegov drugi dom, pa soba v kraški hiši v Dutovljah, kamor je hodil samotarit in "klepat" svoje vrstice. Prav posebna je bila "platnena suhota", vojaški šotor v libijski puščavi, kjer je prebil del svoje vojaščine. Ne nazadnje so bile njegove suhote tudi taboriščni bloki v "krematorijem svetu", ki ga je preživel v letih 1944-45.

Nekaj takšnih suhot je našel tudi na Gorenjskem: na svetovnem kongresu PEN, poleti 1965 na Bledu, v sobah Doma v Planici in hotela Prisank v Kranjski Gori. In ne nazadnje v suhoti, ki jo opiše v poglavju Na Uskovnici. Tja ga je povabila dama, ki jo počasti z ime-

nom Madame de Sevigné, francoske markize (živela v letih 1626-96), ki še danes slovi po svojih pismih, ta pa imajo tudi literarno vrednost. Bolje rečeno: gre za pisma kot literarno formo. Pisatelj in ta gospa sta si namreč dolgo dopisovala in tako ustvarila pravi literarni opus. Kdo je torej ta gorenjska Madame de Sevigné? "Večkrat sem tako nazval Marijo Žagar in si predstavljal, kako bi nam prav prišel krožek po duhu nji podobnih elitnih dam, ki bi s svojimi svojimi pogledi zlahtnile kulturno ozračje naše družbe. V tak damski zbor bi spadale od tistih, s katerimi sem se pobliže seznanil, poleg Žagarjeve Kristina Brenk, Duša Počkaj, Alenka Puhar, Mojca Drčar Murko, če naj omenim samo v matični deželi živče osebe."

Bojim se, da večina bralcev še zmeraj ne ve, kdo je bila imenovana - z izjemo tistih, ki jim je bila profesorica slovenščine na gimnaziji v Kranju. "Ne spominjam se natanko, kako se je najino poznanstvo spočelo, verjetno z njeno željo, da bi nastopil na šoli, vsekakor se je med nama razvila človeško-književna vez, ki je trajala tri desetletja in bila vmes pretrgana samo zaradi ekskomunikacije, ki sem je bil nekaj let deležen po objavi intervjuja s Kocbekom /.../ Ustvarila sva posrečeno razpoloženje, ki bi ga opre-

delil kot pisemsko ljubezen, v kateri sta osebno simpatijo dopolnjevali skrb za slovensko usodo in njen odsvit v književni obliki. Bila je intelektuala s posebnim ženskim čarom, ki je bila, ko sta sinova odrasla, ob soproga, tako da se je vsa predajala pouku in obenem ostajala nepotešena tako v svoji ženskosti kot v odzivu na svojo razumsko-umetniško radoživost."

Boris Pahor, Moje suhote in njihovi ljudje, Študentska založba, zbirka Beletrina, Ljubljana, 2008, 365 strani, 27 evrov.

Tudi ona je imela svojo suhoto. "Edina srečna varian-ta je bila hišica, ki sta jo bila z možem postavila na Uskovnici, kjer je poleti doživljala svoj paradiz in kamor je blaženo razpoložena začela vabiti že nekaj mesecev poprej. Da, v njenih pismih je ohranjeno pričevanje, kako edinstveno je znala čutiti intimnost naravnega elementa in kako eminentno je to znala zaupati v tekoči pisavi brez popravkov in obogateno s številnimi izraznimi dragulji."

Če je res tako, se vprašamo, kje je zdaj njuna korespondenca? "Nekega dne, ko sva bila kar evforično razpolože-

na, sva ugotovila, da je najina korespondenca kar vredna, da ne gre v pozabo, saj je odsev tako časa kot povezave s Trstom, hkrati pa podana v poglobljenem tonu z njene strani, v kar iskrivo mediteranskem z moje. Sklenila sva, da jo oddava zaupni osebi, njenemu nekdanjemu di-jaku, univ. prof. Miranu Hladniku. No, jaz sem se sklepa držal, gospa Marija pa je svoja pisma izročila prijateljici, pisateljici Nadi Matičič, in me o predaji obvestila, vendar se je dogajanje tako razvijalo, da je Nada Matičič preminula, njeni sorodniki pa so korespondenco, 'ker se ni nihče javljal', uničili. Zdi se mi, da je vsak komentar odveč, pozitivno pa je, da so po Mariji Žagar ostala njena pisma, ki bodo dokaz, ko bodo objavljena, da gre za izgubo pisateljice, izredne stilistke, ki ji usoda ni bila naklonjena. Uresničeno bo vsaj to, da bodo kot pričevanje, da je bila zaslužena primerjava z Madame de Sevigné, njena Pisma."

Tako Pahor v knjigi, ki je izšla lansko jesen. To jesen pa boste v naših Snovanjih prebrali, da so se tudi njegova pisma našla in da bomo lahko oboja brali v knjigi, ki bo izšla prihodnje leto. V članku z naslovom Čudna pota neke korespondence bo celo zgodbo in skrivnost najdbe domnevno izgubljenih pisem razkril prof. dr. Miran Hladnik.

Boris Pahor / Foto: Jože Suhadolnik

Marija Žagar (1921-1998), gorenjska Madame de Sevigné, fotografija iz 70. let

Ovitek knjige

Slovinci v zamejstvu (161)

Zamejski raziskovalci so tudi naši

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Ministra za Slovence v zamejstvu in po svetu in za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo **Boštjan Žekš** in **Gregor Golobič** sta povabila v torek v Ljubljano predstavnike slovenskih znanstvenih inštitutov, ki delujejo v Avstriji in Italiji. To so Slovenski znanstveni inštitut iz Trsta (SLORI), Slovenski znanstveni inštitut iz Celovca in Slovenski narodopisni inštitut Urban Jarnik iz Celovca. V zamejstvu deluje sicer še več slovenskih znanstvenikov in raziskovalcev, vendar je jedro slovenskega raziskovanja združeno v teh ustanovah. Minister Boštjan Žekš je v nagovoru povedal, da ti inštituti delajo v Avstriji in Italiji, vendar je njihovo delo koristno tudi za Slovenijo, zato bi morali imeti enak do-

stop do sredstev in informacij kot inštituti v Sloveniji. Slovenski znanstveni inštituti v zamejstvu so tudi most do avstrijske in italijanske znanosti in najpomembnejši dejavnik v seznanjanju okolja, v katerem delujejo, s slovensko zgodovino. Inštituti napredujejo, Slovenija pa jim mora pri tem bolj pomagati. Minister Gregor Golobič je omenjene inštitute imenoval za "intelektualna jedra" in za živi most med Slovenijo, Avstrijo in Italijo. Nekaj takega bi lahko naredili tudi na Hrvaškem in na Madžarskem. Njegovo ministrstvo bo spodbujalo in pomagalo zamejskim raziskovalcem, ki morajo biti vključeni tudi v čezmejne projekte. Slovenski inštituti v zamejstvu lahko kandidirajo

na razpisih slovenske Agencije za raziskovanje.

Delovanje slovenskih zamejskih znanstvenih inštitutov so predstavili njihovi predstojniki. O dejavnosti Slovenskega narodopisnega inštituta Urban Jarnik iz Celovca je govorila **Martina Piko**, o delu Slovenskega znanstvenega inštituta iz Trsta **Milan Bufon** in o Slovenskem znanstvenem inštitutu iz Celovca **Avguštin Malle**, ki je izrekel pomembno opozorilo politikom in znanosti v Sloveniji in organizacijam v zamejstvu. Na Koroškem in v Italiji nimamo niti ene znanstvene ustanove, ki bi se ukvarjala z vprašanjem dvojezičnosti, z načrtovanjem izobraževanja dvojezičnih učiteljev in z dejavnostjo medijev. Po njegovem mnenju bi se mo-

Ministra Boštjan Žekš in Gregor Golobič z državnima sekretarjema in predstavniki slovenskih znanstvenih inštitutov v Avstriji in Italiji / Foto: Jože Košnjek

rali tega problema lotiti Pedagoška akademija v Ljubljani in Visoka pedagoška šola v Celovcu, za področje medijev pa Fakulteta za družbene vede v Ljubljani.

Minister za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo Gregor Golobič je pretekli teden sporočil, da je postala Slove-

nija 100-odstotna lastnica družbe **Študentski dom Korotan na Dunaju**, ki bo postal slovensko kulturno in znanstveno središče na Dunaju. S tem je končano prerokanje med Mohorjevo družbo, ki je bila lastnica doma, in prejšnjo vlado, kaj bo s Korotanom in kdo bo lastnik.

Manifest.kom

MIHA NAGLIČ

Mihovanja

Zadnjič nisem dokončal pisanja o rdeči pošasti. Zato se je lotim še to pot, potem pa vas z njo ne bom več strašil. Sicer pa: ste se kdaj vprašali, katera je najbolj razširjena in najbolj vplivna knjiga tega sveta? Spodobi se in pravično je, da prvenstvo prepustimo Bibliji. Vendar se moramo hkrati zavedati, da je Sveto pismo glavna knjiga le za dobro tretjino vsega človeštva. Vseh ljudi na tem planetu nas je zdaj že več kot šest milijard, vseh kristjanov različnih vrst naj bi bilo za dobri dve milijardi. Ob njih pa je še cela vrsta velikih nacij in malih narodov, ki krščanstva ne sprejmejo in zato tudi Biblija ne more biti njihova temeljna knjiga. Taki so Kitajci, Japonci, Indijci, Korejci,

vsi Arabci (od Maroka do Iraka), Turki, Iranci, Pakistanci, Indonezijci ... Številni med njimi so Biblijo zavrnili (ali pa jo berejo le študijsko, kot eno od del svetovne književnosti), sprejeli pa so Komunistični manifest. Njegove mu zadnjemu stavku - Proletarci vseh dežel, združite se! - je v drugi polovici 19. in v 20. stoletju gotovo prisluhnilo več ljudi kot Jezusovemu evangeliju. To zgodovinsko dejstvo mnogi obžalujejo, a ostaja dejstvo.

Manifest torej poznamo, v njem ni nič novega. Nove in zanimive pa so aktualne recepcije tega besedila. Spretna besedila, denimo, ki uvajajo najnovejšo izdajo te knjižice pri založbi Sanje. Žižek ugotavlja, da je svetovni proletarijat, ki ga Manifest slej ko prej nagovarja, danes razcepljen na tri frakcije. Prvo tvorijo "intelektualni delavci" (za računalniki), drugo "stari razred materialnih delavcev" (za stroji v tovarnah, rudnikih, na gradbiščih ...), tretjo "izobčenci" (med njimi so najbolj številni prebivalci slumov velikih mest na svetovnem jugu). "Proletarijat je torej razcepljen na tri zoperstavljen si dele: na intelektualne delavce, ki so polni predsodkov zoper 'kmetavzarske' delavce, ki izkazujejo populistično sovraštvo do intelektualcev in izobčencev, ki so v antagonističnem odnosu do družbe kot take. Stari poziv 'Proletarci vseh dežel, združite se!' je torej danes aktualnejši kot kdajkoli prej: v novih pogojih 'postindustrijskega' kapitalizma enotnost treh frakcij delavskega razreda že JE njihova zmaga." A kako jo

doseči - enotnost in zmago? Eno do uvodnih razmišljanj je napisal dr. Jože Mencinger. "Po koncu krize bo svet precej drugačen, kot je zdaj, saj je kriza že dosegla fazo, v kateri njeno razreševanje začena spreminjati svetovni gospodarski red. To bo kapitalizem; tega tudi zdajšnja začasa in 'začasna' podržavljanja bank, zavarovalnic ali drugih delov gospodarstva ne bodo spremenila. Inačič kapitalizma pa je veliko; morda zdajšnja kriza ustvarja možnosti za prelom in za iskanje novega kapitalizma oz. za vračanje v evropsko socialno tržno gospodarstvo, v sistem, v katerem bodo novi 'finančni produkti' uvrščeni med prevare ali igre na srečo, v katerem bodo lastniki predvsem latniki družb in ne lastniki premoženja, delavci pa sodelavci in ne reprodukcijski material."

Zna biti, da gre res za to, kar trdi naš gorenjski rojak. V rdečih časih smo si prizadevali za "socializem s človeškimi obrazom" (in ga v veliki meri tudi dosegli, vsaj pri nas), zdaj gre za to, da počlovečimo kapitalizem. Napotki, ki sta jih zapisala Marx in Engels v Manifestu nam pri tem ne bodo veliko pomagali, čeprav so nekatere od njunih ugotovitev še danes (oziroma spet) neverjetno aktualne. Tudi če Manifest ni več navodilo, po katerem bi se morali ravnati, je zagotovo odlična spodbuda k razmišljanju o aktualnih rečeh. Novo, "sanjsko" izdajo je vredno brati že zaradi petih uvodnih razmišljanj. Proletarci vseh dežel, berimo Komunistični manifest!

Vaš razgled

Na tradicionalnem 54. Kravjem balu v Bohinju smo v fotografski objektiv ujeli tudi zgornji pristrčni prizor. Mali deklici sta se v pastirici seveda preoblekli zgolj za potrebe omenjenega dogodka. Je pa res, da želijo organizatorji s prireditvijo, ki se je tokrat raztegnila kar na tri dni, življenje planšarjev približati tudi mladim in jih mogoče celo navdušiti za to dejavnost. M. R.

Potem ko so jih ob koncu poletja prignali s planinskih pašnikov, se jezerske ovčke pasejo na pašnikih v dolini. Fotoaparatu so se nastavile, kot bi se zavedale svoje pomembnosti za te kraje, kjer so včasih predstavljale enega glavnih virov preživetja, danes pa ovco jezersko-solčavske pasme najdemo tudi v grbu Občine Jezersko. D. Ž.

Mučitelji in mučenci

MARJETA SMOLNIKAR

sedmica 7

Albert Einstein, eden največjih modrecev iz rodu homo sapiens, je zadel v polno, ko je izjavil, češ da je vse relativno. Vzemimo, petsto evrov. Znesek je lahko velik ali majhen. Odvisno, kam merimo. Če so me poznavalci družbene kronike pravilno obvestili, in verjamem, da so me, sta aktualna notranja ministrica Katarina Kresal in njen partner Miro Senica, znani ljubljanski odvetnik, v svojem prejšnjem življenju (beri, preden je gospodična postala del vladne ekipe Boruta Pahorja) v eni sami noči ali, konkretnije, za eno samo večerjo v ljubljanskem Maximu, odštela tudi do petsto evrov. Za večino navadnih smrtnikov, živečih na sončni strani Alp, je račun nesramno velik. V

primeru, da imamo v mislih delavske plače ali pokojnine od težkega dela zgaranih Slovencev, pa je teh enakih petsto evrov nesramno malo; še toliko ne, da se z njimi dostojno prebiješ čez mesec.

Nič manj relativna ni percepcija, se pravi, čutno dojemanje razsežnosti časa. Vzemimo, tristo petinšestdeset dni. Leto se lahko vleče kot jara kača, pomeni, da mu ni videti konca, ali mine, kot bi trenil. Odvisno pač, kaj v tem omejenem času počnemo. Zagotovo je čisto nekaj drugega tristo petinšestdeset dni uživati v družbi atraktivne blondinke, denimo, na dalmatinskem otoku Prvič nasproti Šibenika, ali enako dolgo prenašati vlado Boruta Pahorja in njene nebuloze. Se pravi (milo

rečeno) zmedeno resnico aktualnega predsednika slovenske vlade in njegovih ministrov ter ministrice.

Brez dlake na jeziku bi človek komentiral, da se je s prihodom vladne ekipe Boruta Pahorja slovenska družba razdelila v dve temeljni skupini: v mučitelje in v mučence. V prvi skupini so poleg vlade, tajkunov (imenovanih tudi podjetniki oziroma menedžerji), sindikalnih vodij, predsednika države in vseh tistih, ki se v imenu določenih osebnih koristi delajo, kot da je aktualna vladajoča oligarhija povsem običajna politična družina levosredinske provincije, ki je tako kot vlade drugih držav podlegla "vesoljni" gospodarski krizi oziroma je vanjo hočeš nočeš padla. Vsi drugi pa

so v tej državi in pod to vlado večji ali manjši mučenci.

Žal je tako, da gospodarsko političnih razmer, značilnih za deželico na sončni strani Alp, ni mogoče samodejno in brez ostanka, če uporabim pojem iz računstva, uvrstiti med države zahodnega krščanske demokratskega tipa. Kratko malo zato ne, ker slovenska politična resničnost izhaja oziroma temelji na vrednotah ali, bolje rečeno, ne vrednotah komunistične revolucije. Tako je, na primer, tisto, kar velja na Zahodu za levo sredinsko politično orientiranost, v Sloveniji v resnici ortodoksna komunistična paradigma. V nasprotnem primeru bi vlada Boruta Pahorja ali katera koli druga dosedanja, demokratično izvoljena sloven-

ska vlada z lahkoto in brez pomisleka obsodila politične umore med drugo svetovno vojno in po njej. V nasprotnem primeru bi tožilci in policisti že zdavnaj identificirali brezdušne krvnike komunistične revolucije. V nasprotnem primeru se ne bi Aleš Gulič niti v lastnih sanjah usedel v fotelj direktorja urada za verske skupnosti. In tako dalje. In, ne nazadnje, v nasprotnem primeru papež Benedikt XVI. pred slovenskim vladnim predsednikom Borutom Pahorjem vrat svoje rezidence zagotovo ne bi zaklenil. Bojim se, da bomo najnovejše dogodivščine vladnega predsednika Boruta Pahorja, ki imajo prepoznaven komunističen predznak, Slovenci še močno čutili. Tudi ali celo predvsem v Piranskem zalivu.

Bojan Starman bo reševal Muro

Žirovski župan in nekdanji poslanec državnega zbora Bojan Starman je bil imenovan za novega predsednika uprave murskosoboške Mure.

ŠTEFAN ŽARGI

Kranj - Dvodnevni upor delavcev največje tekstilne tovarne v srednji Evropi, murskosoboške Mure, je v tork na večerni seji nadzornega odbora, ki sta se je udeležila tudi premier slovenske vlade **Borut Pahor** in minister za gospodarstvo **Matej Lahovnik**, izsilil nekaj presenetljivih odločitev. Po večmesečnem, lahko pa bi rekli tudi večletnem iskanju rešitve za to gospodarsko bolnico, ki

sovlagatelj, pri čemer je postajalo - ob očitni brezbrčnosti lastnikov - vse bolj jasno, da rešitve za Muro v obsegu, kakršnega je imela doslej, ni. Še več: razni rešitelji, vključno s prokuristom **Zdenkom Podlesnikom**, ki je vodil to družbo zadnje mesece, so napovedovali vedno manjše možnosti za ohranitev dela. Od sedanjega števila zaposlenih 3300 naj bi bilo dela celo za manj kot petsto delavcev, na daljši rok pa morda za okoli tisoč.

toga dne mnogim nerazumno celo vzklkali: "Delali bomo vsi - ali pa nihče!" V tork so se izoblikovale zahteve po odstopu uprave, nadzornega sveta (ki ga je vodil Henrik Peternelj iz Kranja) in vodstva sindikata. Prvi dve zahtevi sta bili na torkovi seji nadzornega sveta tudi uresničeni. Na mesto prvega moža Mure - predsednika uprave je nadzorni svet z včerajšnjim dnevom imenoval **Bojana Starmana**, župana občine Žiri, v preteklem mandatu poslanca državnega zbora z liste SDS, sicer pa izkušnega gospodarstvenika.

Kdo je Bojan Starman

Bojan Starman je 59-letni diplomirani ekonomist, ki je svojo poklicno pot začel v Alpini, ki jo je od leta 1988 do 1996 tudi kot direktor vodil v najtežjih časih po slovenski osamosvojitvi. Naslednja tri leta je vodil sanacijo in stečaj kranjske Planike, leta 1999 pa postal direktor logistike na ministrstvu za obrambo. Leta 2001 je prevzel vodenje Lesne industrije Jelovica Škofja Loka, ki jo je vodil vse do leta 2004, ko je bil konec leta izvoljen v slovenski parlament. Vsi mu priznajo, da mu je v dobrih treh letih uspelo sanirati to podjetje in ga iz izgube popeljati na pot pozitivnega poslovanja. Ob vsem tem Bojan Starman že četrti mandat, skupaj torej že

15 let, uspešno opravlja funkcijo župana občine Žiri, ni pa bil znova izvoljen v parlament, saj mu je stranka SDS pred volitvami 2008 obrnila hrbet. Sedaj prejema nadomestilo poslanke plače, saj bo prihodnje leto izpolnil pogoje za upokožitev.

Sprejema najtežji izziv

Delo direktorja Mure je danes zagotovo najzahtevnejši izziv v Sloveniji. Po neuradnih informacijah sta Bojana Starmana k temu nagovorila predsednik Slovenske odškodninske družbe Tomaž Kuntarič in minister za gospodarstvo Matej Lahovnik, s predlogom pa se je strinjal tudi premier Pahor. Na naše vprašanje, kako da se je odločil sprejeti ta izziv, je dejal: "To je samo eden od izzivov, ki sem jih sprejel. Tudi Planika ni bila majhen izziv, imam znanje in izkušnje." Kar zadeva poznavanje položaja, nam je povedal, da se z njim intenzivno seznanja, vse bo poslal v akcijo, da bi čim bolj uspešno prestrukturirali Muro. Čim prej je treba pripraviti načrt dela, za koliko delavcev pa bo delo, si še ne upa napovedati. Na naše vprašanje, ali se bo zaradi precejšnje oddaljenosti preselil v Mursko Sobotu in kaj to pomeni za županovanje v Žireh, pa nam je odvrnil, da bo verjetno kombiniral bivanje v Murski Soboti in vožnjo domov v Žiri.

V LTH ugotovljenih že za 35 milijonov terjatev

Podatki o stanju terjatev LTH v stečaju se dnevno spreminjajo. Do 3. oktobra bo znana končna vsota.

ŠTEFAN ŽARGI

Škofja Loka - "Stečaj družbe Loške tovarne hladilnikov - LTH je velik in zahteven stečaj, ki bo trajal verjetno kar nekaj let," nam je včeraj pojasnil stečajni upravitelj **Dušan Taljat**. Trenutno preizkušajo kar 535 prijavljenih terjatev, saj je treba do 3. oktobra sodišču predati seznam preizkušenih terjatev. Seštevek terjatev se tako stalno spreminja, od prve informacije o nekaj več kot dvajsetih milijonih evrov je trenutna vsota že preseгла 35 milijonov evrov. Poseben problem so tudi tako imenovane ločitvene pravice, ko gre za upnike, katerim je LTH zastavil premoženje za zavarovanje terjatev. Ti namreč imajo prednost pred poplačili drugih upnikov, tudi terjatev delavcev. Slednje obsegajo neizplačane plače pred uvedbo stečaja in do 15. junija ter plačilo nepravilnih prispevkov in davkov državi. Terjatve iz naslova plač še niso izračunane, znano pa je, da LTH državi dolguje okoli 3,5 milijona evrov. Ker je bil pretežni del premoženja zastavljen, je po oceni Taljata malo možnosti za to poplačilo, oziroma bodo deleži poplačila skromni.

Druga plat nalog stečajne upravitelja je ugotavljanje premoženja in posledično stečajne mase. Kot nam je povedal Dušan Taljat, so cennitve nepremičnin, opreme, tehnične dokumentacije in zalog v glavnem končane in oblikovane tudi že predlog za prodajo. Zaradi visokih fiksnih stroškov vzdrževanja

Dušan Taljat

bi namreč želeli, da do prodaje funkcionalne celote pride čim prej. Predlog sodišču s izklicno ceno 20,2 milijona evrov je že oddan. Pričakujejo, da ločitveni upniki temu ne bodo oporekali. Nekaj zanimanja, pogovorov in ogle- dov je bilo. Posebna prodajna enota je linija za izdelavo zamrzovalnih skrinj, ki je sicer v pretežni lasti leasingodajalca. Dogovori o nakupu s turškim kupcem so v zaključni fazi.

Ker je potapljanje podjetja trajalo dalj časa, nam je stečajni upravitelj potrdil, da so se dogajale tudi razne nepravilnosti. Vodstvo je v tem času nekatere dele prodajalo in s tem neenakopravno plačevalo nekaterim upnikom, kar so po stečajni zakonodaji prepovedana dejanja. Za konkretno prodajo blagovne znamke podjetju nekdanjega direktorja (Agovitu) za pol milijona evrov je bila že vložena izpodbojna tožba. Druga prepovedana dejanja še preverjajo, večje težave bodo s takimi posli v tujini.

Bojan Starman

kljub kar obilni pomoči z državnim - davkoplačevskim denarjem ni našla poti ozdravitve, je delavcem, ki že leta prejemale minimalne plače, v ponedeljek prekipe- lo. Dovolj imajo namreč raznoraznih obljub, neuspešnega iskanja novih partnerjev,

Delavci zahtevali odstopa

Delavci Mure, morda spodbujeni tudi z uporom v Gorenju, so tako v ponedeljek zaprli vrata tovarne in v navalu razumljivih čustev ljudi, ki jim je ogrožena eksistenca,

Izhod iz krize bo težji od krize

Ključni problem državnega proračuna bo, kako zmanjšati obseg javnega financiranja, je prepričan finančni minister.

ŠTEFAN ŽARGI

Ljubljana - V sredo je bil na 13. redni seji upravnega odbora Gospodarske zbornice Slovenije (GZS) gost slovenski minister za finance **Franc Križanič**, ki je predstavil odprta vprašanja javne in proračunske porabe ter pregled dosedanjih ukrepov vlade za stabilizacijo finančnega poslovanja. V svojem skoraj enournem nastopu je natančno prikazal vzroke in posledice krize, ukrepe ekonomske politike in stanje, kot ga ocenjujejo do konca letošnjega leta, ter opozoril na ukrepe, ki bodo potrebni za izhod iz krize v prihodnjih dveh letih. Tako je država za zagotavljanje likvidnosti v bančni sektor plasirala prek

tri milijarde evrov ter izdala za prek 2,2 milijarde poroštev, jamstveno shemo za kreditiranje podjetij v višini 1,2 milijarde evrov ter za fizične osebe tristo milijonov evrov. Za uresničevanje lizbonskih ciljev je bilo danih 61, za subvencije v gospodarstvu 255 in za trga dela (za skrajšani delovnik in čakanje na delo) 255 milijonov evrov. Konec letošnjega leta bo skupen javnofinančni primanjkljaj prek pet odstotkov BDP. Kljub nekaterim napovedim o skorajšnjem končanju krize (ob tem je omenil, da bo UMAR še ta teden popravil svojo oceno gospodarskih gibanj za letošnje leto navzdol: od sedanjega štiriodstotnega padca BDP proti sedmim odstotkom) je minister Križanič

prepričan, da bo izhod iz krize celo težji kot kriza sama; država bo morala najti odgovore na to, kako zmanjšati odhodke ter izvesti resne strukturne spremembe. Zlasti še, ker je bilo po njegovem prepričanju s spremembami davčnega sistema doseženo razbremenjevanje gospodarstva in gospodinjstev, na odhodkovni strani proračuna pa ni bilo storjenega nič. Rešitev vidi v doslednem spoštovanju fiskalnega pravila - določene zgornje meje možnih izdatkov, pri čemer plače javnih uslužbencev in plačila državljanom (tudi pokojnine), ki predstavljajo skoraj dve tretjini proračuna, ne morejo ostati neprizadeti. Tako naj bi javnofinančni dolg do leta 2013 po ocenah zadržali na

dobrih 41 odstotkih (brez ukrepov bi dosegel skoraj 54 odstotkov), primanjkljaj pa zmanjšali na okoli 3,4 odstotka (brez ukrepov bi znašal 7,4 odstotka) BDP. Ker je bil minister s časom zelo omejen, na tokratni seji niso predstavili zahtev GZS, s katerimi je sicer ob pogostih stikih s to zbornico dobro seznanjen. V krajši razpravi je bilo opozorjeno na katastrofalno nelikvidnost v gradbeništvu in popoln zastoj v pohištveni industriji, nujnost ukrepov in vlaganj za povečanje konkurenčnosti, direktor GZS Samo Hribar Milič pa je točko na hitro zaključil z zagotovitvijo, da ima minister polno podporo vsega gospodarstva pri zniževanju plač v javnih službah.

Športno društvo Gorenjski glas vabi na 3. tek Gorenjskega glasa

Finalna tekma Gorenjskega pokala v rekreativnih tekih in pokala mladih

Dobimo se v Preddvoru v nedeljo, 27. septembra, ob 10. uri pred OŠ Matija Valjavca.

Dolžina proge za ženske in moške je 11.040 metrov, za otroke in mladince od 550 do 1650 metrov. Prijave sprejemamo na dan tekmovanja od 8. do 9.45 v bližini starta.

Vabljeni vsi navijači in ljubitelji Gorenjskega glasa!

Info: Janez Ferlic, 031/561 663
ali janez.ferlic@gmail.com

www.gorenjskiglas.si

PLANINSKI IZLET: DOBRAČ (2166 M)

Podrta gora

Ste pomislili na tisto Podrto goro v verigi spodnjebohinjskih gora? Ne, še ena je, ki je dobesedno podrta že nekaj stoletij, ko je klonila pod silo uničujočega potresa. Turistično dostopen dvatisočak.

JELENA JUSTIN

Pisalo se je leto 1348, ko se je ob silovitem potresu v Ziljsko dolino zrušilo skalovje z Dobrača, mogočnega masiva, ki ga opazimo tako s Karavank kot z Julijcev. Še danes so dobro vidne posledice potresa, ki je spremenil tudi strugo Zilje, ki je takrat poplavila dobršen del doline. Vrh njega danes stoji stolp avstrijske televizije, ki v višino meri krepko čez 150 metrov.

Najlažji dostop do Dobrača je, če se zapeljemo čez Korensko sedlo na avstrijsko stran in v dolini zavijemo desno proti Beljaku / Villachu. Sledimo oznakam za Spittal. Ko v Beljaku opazimo smerokaz za beljaške toplice Warmbad, zavijemo levo. Kmalu smo v Judendorf, kjer cesta zavije desno na Villacher Alpenstrasse / Beljaška alpska cesta. Na začetku se plača cestnina v višini 13 evrov. Tukaj droben nasvet: če boste dovolj zgodnji, vam ne bo treba plačati nič, saj v mitnici ni nikogar. Kakor vam volja, torej! Ceste je skoraj 20 kilometrov in pripelje vas na Rosstratte, na nadmorsko višino 1732 metrov, kjer je parkirišče in planinsko gostišče Rosstrattenstüberl. Od tu naprej bo pa potrebno peš.

Možnosti sta dve in svetujem naslednje: odpravimo se po makadamski cesti, mimo prvega pašnika, kjer nas na razpotju desno, še naprej po makadamu, usmeri pot št. 291 oz. 294. Jaz pa predlagam, da gremo levo, na ozko pot, ki nas mimo umetniško oblikovanega simbola za zrak, popelje po južnem robu Dobrača. Prijetna, čudovita potka je sicer neoznačena, a dobro shojena in vidna, zato ni težav. V poletnih mesecih še kako prija, saj poteka v senci, kar je vsekakor zelo dobrodošlo. Po približno pol ure hoje pridemo na sedlo, kjer se pot rahlo postavi pokonci in poteka med ruševjem. Strmo se dvignemo na greben in pred seboj že zagledamo televizijski stolp. Videti je zelo blizu, a poti do njega je še kar nekaj. Proti stolpu hodimo skoraj po robu in s tem nam pot nudi odličan razgled na plaz oz. na podrtijo, ki je posledica potresa izpred več kot šeststo let. Vzporedno z našo potjo poteka tudi makadamska cesta, ki jo obiskovalci Dobrača običajno uporabijo za vzpon. Mi se bomo po tej cesti vrnili. Tik pod vrhom bomo naleteli na markacije, saj se nam bo z desne strani priključila markirana pot.

Ob stolpu je planinski dom Ludvig - Walter Hütte, tik pred njim pa naša pot zavije do nemške cerkvice, ki smo jo opazovali že ob vzponu. Od

Tehnologija, ki kazi naravo, a brez nje tako težko živimo.

daleč je bila videti kot miniatūra, kot nekakšna maketa gradu. Omenjena cerkev je najvišje stoječa cerkev v Evropi. A to še ni pravi vrh Dobrača. S prvega vrha se rahlo spustimo in povzpemo do mogočnega križa, znak upanja in miru, pod katerim stoji slovenska cerkev. Lahko dostopen vrh nam postreže z veličastnim razgledom: Vzhodni in Zahodni Julijci, vzhodne Karnijske Alpe, Visoke Ture z najvišjim Velikim Klekom /Grossglocknerjem.

Z vrha bomo sestopili po makadamski cesti, po kateri se da s terenskimi avtomobili pripeljati tudi do planinskega doma. Takoj pod vrhom se pot strmo spusti, nato pa sledi enakomeren spust, ki pravzaprav obide planoto Dobrača. Vmes nam bo na pašnikih družbo delala živina.

Vrh Dobrača je tam, kjer je križ, tik pod njim pa cerkvice.

Obisk Dobrača je tudi obisk Naravnega parka Dobrač, ki je bil leta 2008 tudi razglašen za park leta. Park je zanimiv predvsem po izrazitem kraškem svetu, ki ga krasi več kot dvesto jam, izraziti pa sta tudi flora in fauna: gladiole in kamnokreč sta edinstveni za ta del Avstrije. Zaradi dokaj tople klime uspeva črni bor. Pestro je tudi živalstvo: smaragdni

kuščar, škorpiljon, modras, netopirji, več kot devetsto vrst različnih metuljev, 125 vrst ptičev, vidite pa lahko celo planinskega orla in medveda. A brez skrbi! Da bi videli slednja dva, morate imeti res veliko srečo!

Nadmorska višina: 2166 m
Višinska razlika: 434 m
Trajanje: 3 ure
Zahtevnost: ★★★★★

Najvišje ležeča cerkev v Evropi

Jalovec in Mangart v času pašne sezone

Gorenjski Glas

Za vas že 60 let beležimo čas

Jedi za jesenske dni

94

KUHARSKI RECEPTI

JANEZ ŠTRUKELJ

Piščancje prsi v solati z ajdovo kašo

Sestavine: 40 dag piščančjih prsi, 20 dag ajdove kaše, 10 dag na kocke narezanega paradižnika, 10 dag vloženi kumarici, 5 dag vloženi gobici, 10 dag šalotk v kisu, sesekljan česen in sesekljan drobnjak ali peteršilj, oljčno olje, balzamični kis sol, poper.

Priprava: Ajdovo kašo skuhamo, oplaknemo, odcedimo in ohladimo. Piščančje prsi solimo, popoprmo, jih opečemo na maščobi in ohladimo. Lahko vzamemo tudi prsi pečene ga piščanca. Zelenjavo narežemo, primešamo oljčno olje, kis, tri četrt na kocke narezanih piščančjih prsi, sesekljan česen, peteršilj, sol in poper.

Na krožnike nadevamo dobro začinjeno solato, jo obložimo z v rožice zvitimi rezinami piščančjih prsi in poljubno dekoriramo.

Kremna juha z divjim rižem

Sestavine: 2 drobni čebuli, 6 jedilnih žlic margarine, 5 dag pirine moke, 0,75 l zelenjavne juhe, 20 dag divjega riža, 3 naribani korenčki, 1 skodelica sojinih rezancev, 3 kuhinjske žlice sesekljanih mandljev, sol, poper, 1 žlička zelenjavne začimbe, pol dl belega vina.

Priprava: V posodi na margarini prepražimo sesekljano čebulo. Dodamo moko in neprestano mešamo, da se

ne naredijo mehurčki, nato zalijemo z juho. Dodamo divji riž, korenje, mandeljne in solimo ter popoprmo. Kuhamo še nekaj minut. Na koncu dodamo še vino in zelenjavno začimbo ter juho še prevremo. Juho pretlačimo s paličnim mešalnikom. Tik pred serviranjem juhi dodamo kuhane sojine rezance in sesekljan peteršilj.

Sojini zrezki na žaru v andaluzijski omaki

Sestavine: 8 sojinih zrezkov, pol dl sončničnega olja, 8 dag čebule, 2 stroka česna, sojina omaka po okusu, 1 žlica paradižnikove mezge, 1 konzerva džuveča.

Priprava: Namočene, prevrete in rahlo ožete zrezke dobro začini s sojino omako, strtim česnom, poprom, soljo in prelite z oljčnim oljem pustimo krajši čas, da se marinirajo. Zrezke spečemo na hitro na vročem žaru ali v ponvi, jih damo v kozico in prelijemo s pripravljeno omako ter dobro prevremo.

Omaka: Na maščobi ovenemo narezano čebulo, dodamo česen, paradižnikovo mezgo, nekoliko zalijemo z zelenjavno juho ter dodamo še džuveč iz konzerve. Omako dobro prevremo in začini. Poleg ponudimo slan krompir s sesekljanim drobnjakom in zeleno solato z naribanim tufujem.

Jogurtova strjenka

Sestavine: 5 dl jogurta, 5 dl rastlinske sladke smetane, 8 listov želatine, 12 dag rjavega sladkorja, 1 zavitek vanilina.

Priprava: K jogurtu primešamo namočeno, ožeto in nad soparo stopljeno želatino. Dodamo stepeno smetano, med katero smo vtepli vanilin sladkor. Vse skupaj s šibo rahlo umešamo. Kremno damo v oljem na tanko namazane modele za puding. V hladilniku naj stoji vsaj dve uri, da se dobro strdi. Strjenko previdno zvrnemo na primerne krožnike in jo prelijemo s poljubnim sadnim sokom. Obložimo jo s svežim sadjem in dekoriramo z limonino meliso.

ANKETA

Najnižje pokojnine
naj raje povišajo

ANA HARTMAN

V zadnjem času so precej prahu dvignila razmišljanja vlade o zamrznitvi pokojnin. Mimoidoče v Kranju smo povprašali, kaj menijo o tem.

Foto: Tina Dokl

Elizabeta Vidjak:

"Nasprotujem zamrznitvi pokojnin, še zlasti pa nižjih. Pokojnine bi morale ostati dostojne, da bi upokojencem omogočale vsaj približno normalno življenje."

Ivan Pušavec:

"Seveda sem proti zamrznitvi pokojnin. Zamrznjejo naj visoke pokojnine, nižje pa naj raje malo povečajo, da bodo upokojenci normalno živeli."

Ula Jereb:

"Ni govora, zamrznitev pokojnin ne bo rešila krize. Upokojenci niti živeti ne bomo več mogli. Tistim z nižjimi pokojninami tako nimajo več kaj vzeti."

Mira Česen:

"Nisem za zamrznitev pokojnin. Tako ali tako bodo zamrznjene, če ne bodo plače šle gor. Če pa bodo 'gospodom' višali plače, je prav, da tudi mi dobimo več."

Milorad Kondič:

"Sem blizu upokojitve in se ne strinjam z zamrznitvijo, saj pokojnine ne bi bile več dostojne. Že tako imamo slabo življenje, če bodo pa še to naredili, smo pa 'mrzli'."

Mamut že v gumijasti preobleki

Livar Roman Kamšek iz Gore pri Komendi je začel z izdelavo negativa za odlitek bronastega mamuta v naravni velikosti.

JASNA PALADIN

Bistričica - Postavitev mamuta v naravni velikosti, največje skulpture v Sloveniji, ki bo stal na sotočju Kamniške Bistrice in Nevljice v Kamniku, je še korak bližje uresničitvi. Dobro leto dni po tem, ko je kipar Miha Kač iz Bistričice pri Stahovici na svojem domačem vrtu izdelal maketo mamuta v naravni velikosti, se je po številnih zapletih med kiparjem in občino le premaknilo in te dni je lahko začel delati tudi livar. Z javnim razpisom je bil izbran Roman Kamšek iz Gore pri Komendi.

"Ujeli smo skrajni čas, saj bi model mamuta, ki sem ga že lani junija izdelal iz lesnega ogrodja, stiropora, betona in kokosovih vlaken, že začel propadati, svoje zahteve, povezane z vremenom, pa ima tudi livar, zato v tem tednu lovimo zadnje tople dneve, ki še omogočajo kakovostno delo," je povedal **Miha Kač**, ki je v projekt Mamut vložil več let svojega živ-

Livar Roman Kamšek in kipar Miha Kač pred skulpturo mamuta v naravni velikosti

ljenja in ogromno energije. "Pogodbe za ulivanje v bron z občino še nismo podpisali, a razpis je že zaključen, zato smo zaradi vremena že začeli delati. Na model vbrizgavam posebno gumo, ki jo bom nato prekril še s poliuretanom in tako dobil ustre-

zen negativ. Tako obložena mamuta bomo razrezali, dele pa odpeljali v mojo delavnico, kjer jih bomo kasneje ulili v bron in zaradi velikosti nekje na prostem zvarili skupaj in obdelali do končne podobe," je delo, ki ga s svojo ekipo na modelu, ki

ima površino kar 45 kvadratnih metrov, opisal **Roman Kamšek**. Prevoz modela iz bronu v debelini približno pet milimetrov bo pravi logistični zalogaj, če bo šlo vse po napovedih, pa naj bi v Kamniku stal že prihodnje leto.

RADOVLJICA

Test hoje na dva kilometra

Zdravstveni dom Radovljica organizira jutri od 9. do 10.30 pri Osnovni šoli A. T. Linhartaradovljica tretji letošnji test hoje na dva kilometra. Pred testom boste lahko izmerili vrednost holesterola in sladkorja v krvi.

ŽIROVSKI VRH, ŽELEZNIKI, ŠKOFJA LOKA

Brezplačno v utrdbu in po fužinarski poti

LTO Blegoš v sklopu Dnevo turizma na Loškem jutri vabi na brezplačen ogled Rupnikove linije na Hrastovem griču, v nedeljo pa na Goli Vrh in na brezplačen ogled fužinarsko-kovaške poti v Železnikih (pri mostu na Grivi). **B. B.**

vremenska napoved

Napoved za Gorenjsko

Danes bo zmerno do pretežno oblačno, v gorskem svetu bodo lahko posamezne plohe. V soboto in nedeljo bo delno jasno, zjutraj bo ponekod po nižinah nastala megla.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

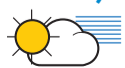
10/21°C

SOBOTA

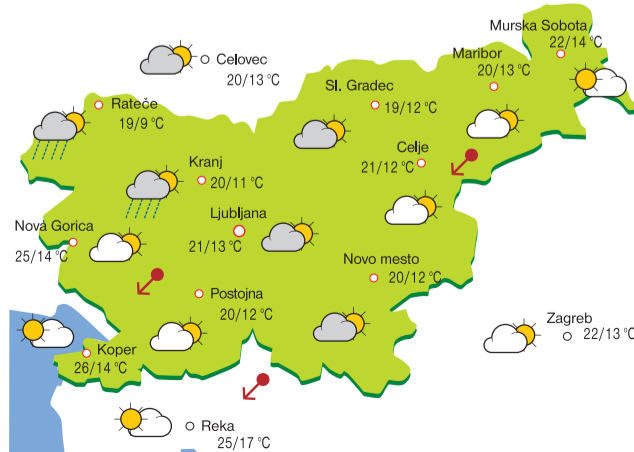

9/22°C

NEDELJA

9/22°C

KLANJ

Začenja se cepljenje proti sezonski gripi

Na Gorenjskem se začenja cepljenje proti sezonski gripi, ki ga bodo izvajali zdravniki v zdravstvenih domovih, zasebnih ambulantah splošne medicine in v ambulanti Zavoda za zdravstveno varstvo (ZZV) Kranj. Iz ZZV Kranj so sporočili, da bodo začeli cepiti v ponedeljek, 28. septembra, treba pa se je predhodno naročiti, in kot je še sporočila **Andreja Krt Lah**, dr. med.: "Cepljenje priporočamo starejšim od 60 let, kroničnim bolnikom, osebam z motnjo v odpornosti in tudi tistim, ki so pri delu izpostavljeni možnostim okužbe." Zavod krije stroške cepiva za cepljenje pri določenih kroničnih boleznih in pri starejših od 65 let. Zanje je cena sedem evrov, za vse druge pa dvanajst evrov. S cepivom proti sezonski gripi ne boste zaščiteni proti pandemski gripi. **S. K.**

KOPRIVNIK

Vodnikovi dnevi na Koprivniku

V spomin na Valentina Vodnika, ki je bil prvi župnik na Koprivniku, bodo konec tedna na Koprivniku 16. Vodnikovi dnevi. Danes ob 19. uri bo pohod z lučkami na Vodnikov razglednik, kjer bodo nastopili lovski rogisti. Jutri ob 20. uri bodo v dvorani gasilskega doma na Koprivniku odprli razstavo otroških likovnih del, sledil pa bo kulturni večer. Slavnostni govornik bo dr. Sandi Sitar. Jutri ob 19. uri se bodo na slavnostni seji zbrali v krajevni skupnosti Koprivnik-Gorjuše, v nedeljo ob 9. uri pa bo v farni cerkvi na Koprivniku slovesna maša v spomin na Valentina Vodnika. **M. R.**

Mladoporočenci

Na Bledu so se 20. junija poročili Metod Purgar in Simona Ravnik, Mario Brugneri in Petra Jane Mundi ter Rado Čučnik in Maja Goropečnik, 19. septembra pa Gregor Kuralt in Helena Kolman. **V Radovljici** sta se 20. junija poročila Boštjan Jurišević in Sonja Perne, 19. septembra pa Miha Čermelj in Petra Gomboc. **V Kranju** so se 19. septembra poročili: Andrej Košmrlj in Karmen Kološa, Sebastijan Korošec in Nada Gartner ter Jure Škerjanec in Petra Hribar, **v Predvoru** Dino Belko in Iris Gregorič ter Uroš Klavžar in Janja Ule, **na Brdu pri Kranju** Milan Cvikel in Jerca Legan, **v Trziču** pa Danilo Sirc in Borinka Dušanić. Popravek pa smo dolžni mladoporočencem, katerih imena so bila narobe zapisana. Pravilno je, da so se v **Škofji Loki** 19. septembra poročili: Tomaž Rakovec in Zdenka Bogataj ter Jošt Pintar in Vesna Bohinc, **na Bledu** pa 5. septembra Sebastijan Vesel in Nejkla Rovaneš. Za napako se jim iskreno opravičujemo. Mladoporočencem čestitamo in podarjamo polletno naročnino na Gorenjski glas.

RADIO KRANJ
 97,3 MHz
 GORENJSKI NEGAŠRDEK
 www.radio-kranj.si

RADIO KRANJ d.o.o.
 Stritarjeva ul. 6, KRANJ

TELEFON:
 (04) 281-2220 REDUKCIJA
 (04) 281-2221 TRŽIŠČE
 (04) 2022-222 PROGRAM
 (051) 303-505 PROGRAM GSI

FAX:
 (04) 281-2225 REDUKCIJA
 (04) 281-2229 TRŽIŠČE

E-pošta:
 radiokranj@radio-kranj.si

petek

GG

PRILOGA GORENJSKEGA GLASA

Pevec skupine The Tide Tomaž Štular na snemanju novega videospota za pesem Kings of the Hill / Foto: Tina Dokl

GLASBA, TV, KINO

NE BO SNEŽILO

Kranjski The Tide so komaj lansirali novo skladbo Snow, pa smo jih že ujeli pri snemanju novega videospota, ki bo v javnost prišel drugo leto. / Foto: Tina Dokl

02

KULTURA

TUDI LETOS KONCERTI NA BRDU

Po lanskoletnem odličnem odzivu so se na Brdu tudi letos odločili za cikel koncertov različnih glasbenih zvrsti. Program Aeda bo letos zaznamovala mlada ustvarjalna moč.

03

LJUDJE

TEK V PETKAH

Med tekmovalnimi gospodičnami v visokih petkah smo opazili tudi odtnek moške prisotnosti, Gibboni bo nastopil v Izoli, o tem, kdo pa bo letošnja fatalka, pa prepuščamo mnenje vam, dragi bralci. / Foto: Zaklop

08

PETEK_25. 09. 2009

GLASBA, TV, KINO

Marsiranje v Zagrebu in Ljubljani

Prejšnji petek je bil zaznamovan s športnima tekmama med Slovenijo in Hrvaško, v zagrebški Tvornci kulture pa se je pričel tridnevni Mars - Ljubljana Zagreb Trans Europe festival, ki je državi povezal v kreativno enotnost. V Zagrebu so bila glasbena imena bolj mamljiva, zato sem se odločila za obisk naše južne sosedice. Na odru so se zvrstili **Kandžija, Diyala, Leeloojamais, skupina Elvis Jackson, Edo Maajka in TBF**. Po nastopu skupine Leeloojamais (na fotografiji) sem Laro, Lovra, Roka in Iva ušla v zaodrju in z njimi na kratko poklepetala. Lara pravi, da je sama ideja, povezati vse tiste bande, ki delajo za Dallas, super, vendar so žalostni, da niso igrali v Križankah. "Prišlo je do dekomunikacije, vendar je super ideja ta, da se končno dogaja povezovanje, ker glasba ni politika," doda Ivo. Ko so na oder stopili Jacksoni, je tudi v dvorani postalo bolj vroče, saj se je dokaj prazna dvorana dodobra napolnila. Za vrhunec večera so poskrbeli Edo Maajka in splitska skupina TBF. **K. P.**

Foto: Kaja Pogačar

V ponedeljek se začne Kmetija

Na Pop Tv **28. septembra ob 20.55** prihaja (trenutno še kar) pričakovani resničnostni šov **Kmetija**. Letos se bodo v njem za petdeset tisoč evrov potegovali slavni, voditeljica pa bo Anja Križnik Tomažin. Z vilami in noži, krmo in živalmi se bodo spopadli pevec skupine Sausages **Goran Breščanski**, slovenska pornozvezda **La Toya**, pevka **Maja Prašnikar**, razpiti **Artur Štern**, znani **Fredi Miler**, slave željna Primorka, ki smo jo spremljali že v Big Brotherju, **Suzana Jakšič**, glasbenik **Marjan Novina**, vsaj toliko razpita kot Štern, **Salome**, kranjski stand up komediant **Miki Bubulj** in radijsko ter novinarko ime **Alenka Sivka**. Neposredni prenosi Kmetije slavni iz studia bodo ravno ob ponedeljskih zvečer, pisano družino komentatorjev pa bodo letos sestavljali: neomajna dama visokih moralnih načel **Angelca Likovič**, z vsemi žavbami namanzan vsestranski televizijec **Mark Žitnik** in zmagovalac občinstva minule sezone Kmetije **Goran Leban**. **A. B.**

NE BO SNEŽILO

Kranjski The Tide so komaj lansirali novo skladbo Snow, ki predstavlja vez med njihovim prvim albumom Love & Trust (2006) ter prihajajočim novim studijskim albumom, pa smo jih že ujeli pri snemanju novega videospota, ki bo v javnost prišel prihodnje leto.

Alenka Brun

Videospot nove skladbe **Snow!** je po odličnih predhodnih videospotih Your River Wild in Desire spet eden boljših del na letošnji domači glasbeni sceni. Kot vse predhodne je tudi najnovejšega režiral **Miha Knific** (Start Film production), ki velikokrat iz videospotov naredi kratke umetniške filme ter prepleta zgodbe, ki z glasbo in besedili Kranjčanov The Tide dobijo še veliko globlji in širši pomen.

Videospot **Snow!** pa je hkrati tudi napovednik novega filma **Lovec oblakov**, ravno tako režiserja Mihe Knifica, kjer nastopajo znana slovenska imena: Boris in Sebastjan Cavazza, Emil Cerar, Katarina Čas, Wale Ojo, Grega Skočir, Elena Pečarič in celo dva člana

Foto: arhiv Spota Snow!

skupine The Tide: basist Dejan Osterman in klavirist Drejc Pogačnik. Film bo javno premiero doživel 1. oktobra, ob odprtju 12. festivala slovenskega filma v Portorožu.

Pevec The Tide **Tomaž Štular** o novi skladbi in nastajajočem novem albumu pravi: "Snow! nikakor ne govori o zimi, ampak je sneg

zgolj metafora za čustveno očiščenje in večno iskanje. Ko že mislimo, da smo dojele stvari, vidimo, da so iz drugega zornega kota še prekleto daleč. Naj se potovanje prične ..."

Novi album skupine The Tide pričakujemo prihodnje pomlad, smo si pa pred nekaj dnevi ogledali snemanje že naslednjega videospota

skupine, ki pa je nadaljevanje ene izmed prejšnjih zgodb, in kadar Miha ustvari, se umetnika ne moti. Ogledali smo si prizorišče snemanja za videospot za **Kings of the Hill**, ki pa bo prišel na slovenske ekrane prihodnje leto, verjetno ravno v času, ko bodo The Tide na prodajne police poslali tudi album.

Snemanje novega spota za pesem Kings of the Hill / Foto: Tina Dokl

Akcija: režiser Miha Knific in Aljoša Korenčan / Foto: Tina Dokl

NAJBOLJŠI, ORIGINALNI PLESNI SPEKTAKEL NA SVETU

Abhann Productions v dogovoru s Second Symphony in Live Nation v sodelovanju z AMC Studijem vam predstavlja

Riverdance™

Skladatelj **Bill Whelan** Producent **Moya Doherty** Režiser **John McColgan**

LJUBLJANA | HALA TIVOLI ob 20h 2009
SREDA, 30. SEPTEMBER in ČETRTEK, 01. OKTOBER

PREDPRODAJA VSTOPNIC: Hiša vetropnic v CityParku in Hali Tivoli, **PETROL, BIG BANG, KOMPAS, E-STUDENTSKI SERVISI** in ostala **EVENTIM** prodajna mesta po Sloveniji.
INTERNETNA PRODAJA: eventim.si, vstopnice.com, koncerti.net, mojvstopnica.com
KLICNI CENTER: (01) 420 5000

KINO SPORED

PLANET TUŠ, KRANJ

Petek, 25. 9.

19.40, 21.40, 23.50
 BREZ POVRATKA 4 3D (18+)
17.40, 20.30, 23.30
 DRŽAVNI SOVRAŽNIKI
19.10 HUDIČEVI JEZDECI
17.10, 20.10, 23.10
 KOMIKI
16.30, 21.10, 23.40
 SVETI JURIJ UBIJE ZMAJA
16.00, 18.10, 20.20, 22.30
 V VIŠAVE 3D *sinhronizirano*
15.20, 17.30 V VIŠAVE 3D

Sobota, 26. 9.

19.40, 21.40, 23.50
 BREZ POVRATKA 4 3D (18+)
14.20, 17.40, 20.30, 23.30
 DRŽAVNI SOVRAŽNIKI

12.00, 19.10

HUDIČEVI JEZDECI
12.30, 17.10, 20.10, 23.10
 KOMIKI
14.00, 16.30, 21.10, 23.40
 SVETI JURIJ UBIJE ZMAJA
11.30, 13.50, 16.00, 18.10, 20.20, 22.30
 V VIŠAVE 3D *sinhronizirano*
11.00, 13.10, 15.20, 17.30
 V VIŠAVE 3D

Nedelja, 27. 9.

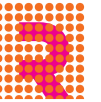
19.40, 21.40
 BREZ POVRATKA 4 3D (18+)
14.20, 17.40, 20.30
 DRŽAVNI SOVRAŽNIKI
12.00, 19.10 HUDIČEVI JEZDECI
12.30, 17.10, 20.10 KOMIKI
14.00, 16.30, 21.10
 SVETI JURIJ UBIJE ZMAJA

11.30, 13.50, 16.00, 18.10, 20.20
 V VIŠAVE 3D *sinhronizirano*
11.00, 13.10, 15.20, 17.30
 V VIŠAVE 3D

Ponedeljek, 28. 9.

19.40, 21.40
 BREZ POVRATKA 4 3D (18+)
17.40, 20.30
 DRŽAVNI SOVRAŽNIKI
19.10 HUDIČEVI JEZDECI
17.10, 20.10 KOMIKI
16.30, 21.10
 SVETI JURIJ UBIJE ZMAJA
16.00, 18.10, 20.20
 V VIŠAVE 3D *sinhronizirano*
15.20, 17.30 V VIŠAVE 3D

Organizatorji filmskih predstav si pridružujejo pravico do spremembe programa.

KULTURA

TAKO ŽE STO LET V GLASBENI ŠOLI

V sklopu praznovanja 100-letnice Glasbene šole Kranj je v Mestni hiši na ogled glasbena vitrina meseca.

Igor Kavčič

Tokratna vitrina meseca je zelo aktualna, saj so jo v Gorenjskem muzeju "posodili" Glasbeni šoli, ki letos praznuje svoj stoletni jubilej. Pripravila jo je učiteljica klavirja in orgel **Barbara Pibernik**. "Glede na to, da sem imela za pripravo te male razstave zelo malo odmerjenega časa, zgodovina naše glasbene šole pa je preveč obsežna za zgolj eno vitrino, sem se odločila za nekoliko drugačen koncept. Ob vseh uspehih in pomembnih dogodkih v vseh teh letih bi težko izpostavila le nekatere od teh, zato sem se odločila, da nekako prikažem predmete in dokumente, ki nas učite-

Foto: Gorazd Kavčič

"V muzejski vitrini so na ogled predmeti in dokumenti, ki učitelje spremljajo ob njihovem delu, učence pa pri vadbi," je povedala avtorica razstave **Barbara Pibernik**.

lje in učence spremljajo v glasbeni šoli, nas ob vsakdanjem delu, otroke ob njihovem učenju inštrumenta in glasbe. Tako so na ogled sta-

ri koncertni list, kontrolna knjižica, katalog za individualni pouk, spričevalo ..., " je povedala Pibernikova in dodala, da bo za obiskovalce za-

nimiv tudi zapisnik s prve seje odbornikov glasbene šole iz 30. avgusta 1909.

V vitrini seveda ne manjkajo inštrumenti, klarinet, trobenta, pa violina, kakršno v roke primejo otroci v 1. razredu. Kot je povedala avtorica vitrine, so z dokumenti na pomoč priskočile sodelavke iz glasbene šole, tako lahko vidimo kontrolno knjižico iz konca šestdesetih let, danes učiteljice teorije Ani Ajdovec, pa spričevalo Bogomile Štrukelj, por. Mrdjenovič, danes učiteljice flavte ... Pano za to mini razstavo je oblikoval Pavel Rakovec, odprtje pa je z igranjem na kljunasto flavto obogatila Nika Krmelj. Vitrina bo na ogled vse do 8. oktobra, ko jo bodo preselili na Brdo, kjer bo slavnostna akademija ob 100-letnici Glasbene šole Kranj.

TUDI LETOS KONCERTI NA BRDU

Po lanskem odličnem odzivu so se na Brdu tudi letos odločili za cikel koncertov različnih glasbenih zvrsti. Program Aeda bo letos zaznamovala mlada ustvarjalna moč.

Igor Kavčič

V prejšnji sezoni so v Javnem gospodarskem zavodu Brdo, kot je znano tudi enem od državnih protokolarnih objektov, pripravili kar pet glasbenih dogodkov, ki so v kongresno dvorano zgrajeno za potrebe slovenskega predsedovanja Evropski skupnosti, privabili številne ljubitelje dobre glasbe različnih žanrov. "Vsi lanski koncerti so bili tako rekoč razprodani. To in predvsem dobri odzivi obiskovalcev so nas prepričali, da tudi v letošnji sezoni poskusimo s koncertno dejavnost-

jo, odločili pa smo se, da pet sobotnih koncertov, po enega na mesec združimo v abonmajske ponudbo," je na novinarski konferenci povedal **dr. Iztok Purič**, direktor javnega gospodarskega zavoda Brdo, in dodal, da je v teh recesijskih časih marsikakšen gospodarski subjekt, organizacija, zavod, podjetje, najprej obupal pri kulturnih dejavnostih, sami pa še vedno razmišljajo drugače.

Program Aeda je predstavil umetniški vodja in njegov avtor priznani operni pevec **Jurij Reja**. V soboto, 24. oktobra, bo cikel koncertov tako začel Komorni orkester Festine s solistoma, odlično flavtistko Rito D'Arcangelo

ter klarinetistom Aljažem Begušem. Concerto pastoral za flavto in orkester in najnovejše delo Vaska Atanovskega bosta nedvomno zanimiva za najbolj zahtevne poslušalce. Novembra bo nastopila Lara Jankovič, ki dokazuje, da je tako kot igralka tudi odlična pevka. Kabaret, muzikal, šanson ... Decembrsko naravnani program bo predstavil Simfonični orkester Glasbene šole Vrhnika, januarja pa se bo predstavil še Simfonični orkester Glasbene šole Logatec. "Gre za odlična orkestra, v katerem se meša mladost z izkušnjami. Ob orkestru iz Logatca se bosta predstavila tudi solista, pianist Klemen Golner in vi-

olistka Urška Logar. Sodobni avtorji in Chopin bosta prava kombinacija," razmišlja **Jurij Reja** in dodaja, da ne gre le za mlade, ampak tudi za kvalitetne glasbenike. Cikel koncertov bo v februarju zaključil Orkester SNG Opere in Baleta Ljubljana z dirigentom Lorisom Voltolinijem.

Gene vstopnic celotnega abonmaja, čigar petina je po Puričevih besedah, že tako rekoč vnaprej bila prodana, je 135 evrov za sedeže do 7. vrste in 110 evrov v nadaljevanju, cene posameznega koncerta pa se gibljejo od 25 do 30 evrov. Abonmaji so že na voljo v recepciji Hotela Kokra in na vseh prodajnih mestih Eventima.

NAKLO

Razstavlja devet likovnikov

Amaterski slikarji in drugi ustvarjalci, ki delujejo v Kulturnem društvu Dobrava Naklo, so maja letos ustanovili skupino z imenom Likovniki KD Dobrava. V njej so povezani **Barbara Pogačnik, Tilka Purgar, Metka Mauser, Matjaž Mauser, Zdravko Purgar, Franci Markovec, Mija Kramarič, Dana Šemrov in Ronka Kozjek**; slednja je vodja skupine. Člani skupine so izdelali skupno sliko, ki predstavlja občino Naklo v štirih letnih časih. To delo so poklonili Občini Naklo, razstavili pa so jo v Domu starejših občanov Naklo. Tam je predsednik društva **Marjan Babič** 18. septembra odprl prvo skupno razstavo likovne skupine, ki je s svojimi deli okrasila pritličje doma. Hkrati je to vabilo drugim ustvarjalcem za sodelovanje v skupini. **S. S.**

ŠKOFJA LOKA

Koncert Škofjeloškega okteta

Danes, 25. septembra, ob 19.30 bo v Jurjevi dvorani v Stari Loki koncert **Škofjeloškega okteta** v novi zasedbi. Oktet je že obstajal pred leti, ko ga je vodil Tomaž Tazon, Škofjeloški oktet v novi sestavi pa se je znova zbral oktobra pred dvema letoma, sedaj pod umetniškim vodstvom Dominika Jurce. V sedanji zasedbi ob njem pojejo še: Janez Purgar, Matjaž Dernovšek, Andrej Žagar in Eugen Kokelj, Silvo Poljanšek in France Tušek ter Luka Mavrič. Kot pevci so nastopili tudi v Škofjeloškem pasijonu v tretjem prizoru. Od maja letos delujejo v okviru Prosvetnega društva Sotočje Škofja Loka. **I. K.**

RADOVLJICA

Veliko sonca in gugalnica

Tako je naslov razstave grafik akademske slikarke Vesne Drnovšek. Razstavo bodo odprli v petek, 25. septembra, ob 19. uri v Galeriji Šivčeva hiša. **I. K.**

BLED

Janetov American Express

V Galeriji 14 na Prešernovi cesti na Bledu bo danes, 25. septembra, ob 19. uri odprtje fotografske razstave **Janeta Štravs** z naslovom American Express. Gre za serijo črno-belih fotografij New Yorka. Predstavljen bo tudi katalog s spremnim besedilom Marine Grzinič. **I. K.**

ŽELEZNIKI

Tarfila in Jesenovc: grafike

Danes, 25. septembra, ob 19. uri bo v Galeriji muzeja v Železnikih odprtje razstave grafik avtorjev Lojzeta Tarfile in Aleksandra Jesenovca. Razstavo bo odprl Berko, odprtje pa bosta popestrila kitarista Luka Vehar in Monika Breuss. **I. K.**

MARKO VRHUNEC

JOSIP BROZ
TITO

OSEBNOST - STVARITVE - TITOIZEM

Če želite vedeti več o Titu skozi oči njegovega najožjega sodelavca - šefa kabineta Marka Vrhunca, o Titovem značaju, načinu dela, družini in izvedeti podrobnosti o njegovi najbolj poznani ženi Jovanki, je to prava knjiga za vas.

NOVA KNJIGA NA 191 STRANEH JE ZA NAROČNIKE GORENJSKEGA GLASA NA VOLJO PO CENI 18 EUR.

Naročila sprejemamo na 04/201 42 41, ali na okencu Gorenjskega glasa, na Bleiweisovi cesti 4 v Kranju, vsak dan od 8. do 19. ure, v petek do 16. ure.

Gorenjski Glas

HUMOR

HOČEMO NOVE NOKIE

V času, ko so našo deželo preplavile stavke delavcev, so po tem drastičnem dejanju posegli tudi poslanci v slovenskem parlamentu. Zahtevajo najnovejše mobilne telefone Nokia N97.

MALI BRAT

Medtem ko našo deželo pretresajo delavske stavke, očitno je ljudem končno "dvignilo pokrovko", se razni poslovodni organi, politiki, sindikalisti še kaj izgovarjajo, da to ni bilo mišljeno tako, ampak drugače, da bo jutri bolje, da že delajo na tem, ampak jim na poti stojijo enkrat ti, drugič oni, pri tem seveda valijo krivdo drug na drugega, se je štrajkarski duh zavlekel tudi pod kožo običajnih ljudi, poslancev v slovenskem parlamentu. Danes dopoldne smo v okviru redne seje Državnega zbora posneli tole fotografijo (glej priloženo). Transparenti v osrednjem hramu slovenske demokracije! Škandal. Kaj se dogaja?

Iz prve roke smo izvedeli, da so se poslanci, ne glede na barvo, postavijo in možgansko kapaciteto, tako levi kot desni odločili, da bodo tudi oni posegli po skrajnem sredstvu - stavki. Eden od poslancev, ki se ni hotel izdati, ker da se boji za službo, nam je povedal, da so se organizirali na hitro, saj so hoteli izkoristiti trenutno razpoloženje v Sloveniji in opozoriti tudi na svojo veliko težavo. Povedal je, da

Fotomontaža: Ju Wan

jih imajo sicer več, kot pa so se v njihovem stavkovnem organu (v njem so predstavniki vseh strank) odločili, bodo tokrat izpostavili samo eno zahtevo: Hočemo najnovejše mobilne telefone **Nokia N97**.

Menda so ti telefoni trenutno v akciji in stanejo samo 499 evrov, cesar pa si naši poslanci s slabimi plačami po 3.000 evrov in več (neto plača) enostavno ne morejo privoščiti. Prepričani so, da bi zato morala poskrbeti država,

saj brez zmogljivih službenih mobilnih telefonov preprosto ne morejo vzdrževati kontinuirane komunikacije s svojimi volivci. Da se to med drugim kaže tudi ob sedanjih štrajkih v Gorenju in Muri. Poslanci jim enostavno ne morejo po mobilnih telefonih držati podpore.

"Poglejte ti novi Nokiini telefoni imajo vse za poslansko delo nujno potrebne funkcije, kot so: WLAN, UMTS, MMS, GPS, HSDPA, QUERTY tipkovnico in

predvsem 32 GB spomina. Pravzaprav bi to moral imeti mobilni vsakega poslanca. To je osnova," je bil jezen neimenovani poslanec. Stavki zaenkrat še ni videti konca, izvedeli pa smo, da so poslanci pripravljene popustiti za 9 evrov, ki bi jih zmogli prispevati tudi sami, država pa naj bi prispevala ostali denar za mobilne telefone. Izjav, da bodo kot poslanci odstopili, če njihove zahteve ne bodo uresničene, ni bilo slišati.

S SPAČKOM DO KIJEVA IN NAZAJ (4)

MENJAVA BREZ BESED

Pokažem mu dva po 50 evrov, on iz žepa vzame šop denarja, našteje 380 lejev in odvihra napolnit rezervoar nekemu motoristu.

Igor Kavčič

Menjava denarja, evrov v leje, je tista zadeva, na katero mislim, odkar se je začel naš drugi dan potovanja. Po načelu takoj, ko bo mogoče, že v prvih kilometrih čez mejo oprezam za kakšno menjalnico, bencinskim servisom ali čem podobnim. Jasno je, da so menjave takoj čez mejo slabe, a mi je tistih nekaj evrov izgube ponavadi malo mar, če samo pomislim, kako koristno je imeti v žepu lokalno valuto. Saj sem in tja plačujemo s kartico, pa vendarle stara šola nas uči, da je za prvo silo dobro imeti tudi kaj v žepu. Po desetih kilometrih vožnje po tako rekoč nenaseljenem območju le zagledam prvi bencinski servis, in ko za-

Pred železniškim prehodom, ki jih v romunskih ravninah ne manjka, kot tudi njihovih legendarnih avtomobilov znamke Dacia ne (romunski "Renault 12" v vrsti pred nami).

vijem nanj, opazim še tablo "change". Fino. Dva "kandela-bra" za točenje bencina in nekakšen bife-trgovinica v hiši.

Skočim noter in tipu za pultom rečem *change*, da bi menjal. Ko me še vedno čudno gleda, mu sosed na drugi

strani pulta najbrž razloži, da bi menjal denar. Da bi podkrepil debato, iz žepa potegnem dva evrska petdesetaka in stvar je takoj jasna. *Pumpar* iz žepa potegne šop denarja, mi našteje 380 lejev, vzame evre in brez besed, po-

trdila o menjavi izgine na dvorišče natankat bencin nekemu motoristu. Aha, to je to. Dobili smo kakšnih 20 do 30 lejev manj, kot kasneje v uradnih menjalnicah v notranjosti države, pa vendarle, občutek je boljši. O kakšnih zemljevidih ali avtokartah ni bilo ne duha ne sluha, tako da se bomo za nekaj časa še zadovoljili z nekaj let starim slovaškim avto atlasom "Vzhodne Evrope in Balkana" in nekoliko bolj splošnim zemljevidom Romunije. Smer je mesto Sibiu, kjer naj bi se popoldne dobili z Aljažem in Darjo, ki sta tisto nedeljo zjutraj štartala iz Bukarešte. Peljemo se čez romunske ravnice, občudujemo sončnična polja in v vaseh pazimo na omejitve hitrosti. Do prve vasi in prvega policaja, ki maha, naj ustavim. (prihodnjič: Pa smo tam)

RADIJSKI SPOREDI

Radio Kranj, 97,3 Mhz

(www.radio-kranj.si/progrm.php)

V **petkovem** dopoldnevu vas vabimo najprej k poslušanju veterinarskih nasvetov ob 9.15. Uro zatem se nam bo v studiu pridružil župan Mestne občine Kranj s sodelavci. Dneva slovenskih lekarn se bomo spomnili ob 16.15. O družinski uri AMZS nam bo v **soboto** ob 10.15 poročal Janko Košnik, bivši predsednik AMD Kranj. V **nedeljo** ob 9.15 se nam bomo gostili člani ansambla Donačka. Kako so se nemščine učili v Zavodu Korak, pa boste lahko slišali ob 16.15. S Primožem Pirnatom, gledališkim igralcem, se bo v **ponedeljkovi** rubriki *Se res poznamo* ob 9.15 pogovarjal Peter Šalomon. Ponedeljkov popoldan bo športno obarvan, **torkovo** dopoldansko temo ob 9.15 pa smo rezervirali za občino Šenčur.

Radio Potepuh, 91,0 Mhz (TELE-TV in SAT-TV)

(www.potepuh.com)

Jesen je že zakorakala v naše kraje in z njo je povezana tudi obilica dogodkov in prireditev, ki se vrstijo po vsej naši deželici. Kot se za nas potepuhe spodobi, jih bomo obiskali kar nekaj. Pri predstavitev nam bodo pomagali sogovorniki, predstavniki Turističnih društev, krajevnih skupnosti in občin, tako da bodo slišane informacije res iz prve roke. Pomudili pa se bomo tudi v nekaterih podjetjih, poklepetali z direktorji in predstavili njihovo dejavnost in poslovanje, ne pozabite pa tudi naših rednih tedenskih oddaj. Opozorimo naj še na Skriti mikrofoni ob 13. uri v torek in četrtek.

Radio Triglav, 96,00 Mhz

(www.radiotriglav.si/spored/)

Danes ob 9.10 spoznajte, da mineva sto let od Einsteinove teorije relativnosti. V oddaji Dr. Petek bo naš gost ginekolog Drago Sredanovič. Člani gorenjskega Sožitja se bodo predstavili ob 14.10. S Triglava se bomo po občini Bled razgledali ob 16. uri, ob 19.10 pa bomo spremljali hokejsko tekmo lige EBEL med Salzburgom in Acronijem. V **soboto** se bomo razgledali po občini Žirovnica ob 11.10, ob 14.10 pa bosta naša gosta pisateljica in pesnik, Magda in Valentin Cundrič. V **nedeljo** začnemo na Triglavu kuhati ob 8.10, ob 10.10 pa bomo govorili o blejskih parkih. Humoristična oddaja Kvajpojnjus bo na sporedu ob 14.10, nedeljski večer pa je rezerviran za hokej. Športni **ponedeljek** se bo začel ob 13.10, ob 16. uri pa se bomo razgledali po občini Kranjska Gora.

Radio Ognjišče, 102,3, 104,5 in 105,9 Mhz

(www.ognjisce.si/napovednik/napovednik.htm)

V **petek** ob 18.15 bo v oddaji Spoznanje več, predsodek manj sogovornik prof. dr. Stane Granda, s katerim se bomo pogovarjali o blaženem škofu Slomšku. Ob 22. uri ne zamudite Opernega nočna. **Sobota** ob 16. uri prinaša oddajo Za življenje. Z nami bo duhovnik dr. Karel Gržan. V **nedeljo** ne zamudite oddaje Iz življenja vesoljne Cerkve. Posvečena bo mednarodnemu srečanju molitvenih skupin Slovenije in Hrvaške, objavili pa bomo tudi pogovor z enim od afriških škofov. V oddaji Slovincem po svetu in domovini ob 17. uri boste slišali kako med rojaki živi lik blaženega škofa Slomška.

Radio Sora, 91,1 Mhz

(www.radio-sora.si)

Ob devetih bomo spregovorili o gasilskem tekmovanju, ki ga v soboto pripravlja Gasilska zveza Škofja Loka, ob enajstih vas bomo povabili na praznovanje 30-letnice žirovskega judo kluba, s petkovo razglednico pa se bomo potepali po Bohinju. **Soboto** popoldne bo športno. **Nedeljska** gostja ob devetih bo dr. Mira Delavec, avtorica znanstvene biografije o Josipini Turnograjski, v kmetijski oddaji ob enajstih bomo govorili o projektu Živahna doživetja škofjeloškega podeželja, popoldne pa o narodnih nošah. V **ponedeljek** bomo v oddaji za upokojece spregovorili o festivalu za tretje življenjsko obdobje, V **torek** bomo ob devetih gostili cerkljanskega župana Franca Čebulja, v sredo pa vas opozorili na izobraževanja, ki jih pripravlja Razvojna agencija Sora, ob enajstih pa v županovi urici gostili župana Bojana Starmana. V **četrtek** pa govorili o pomoči na domu.

ZA KRATEK ČAS

KAJ NAM PRINAŠA TA TEDEN

26. septembra 2009 Sobota Kozmijan, Damijan, Nil	Po čudnem naključju bo do nas prišla informacija, ki nam bo dala veliko misliti. Kaj pa bomo naredili z njo, bo odvisno samo od nas. Pogum!
27. septembra 2009 Nedelja Vinka, Adolf, Truda	Obeta se nam zanimivo doživetje in kljub temu, da bomo ostali brez besed, pridemo zadevi do dna. Najlepše stvari so v najmanjših darilih.
28. septembra 2009 Ponedeljek Vencelj, Ljubica, Estera	Na osebnem področju nam bo uspelo narediti dva koraka naprej, a kmalu zatem enega nazaj. Vse se lahko še dobro izteče, le s paniko ne smemo začeti.
29. septembra 2009 Torek Miha, Gabrijel, Rafko	Uspelo se nam bo izogniti sporu, ki niti ni povezan z nami, bili bi le za neke vrste rabsodnika, a vseeno. Odzvali se bomo povabilu prijatelja.
30. septembra 2009 Sreda Jernej, Jelka, Erna	Današnji dan je primeren za urejanje raznih uradnih zadev, za katere nikoli ne najdemo pravega časa. Novice od nasprotnega spola nas bodo razveselile.
1. oktobra 2009 Četrtek Remi, Rezka, Julčka	Razvoj dogodkov bo šel v smeri našega načrta, zato se bomo že v naprej veselili zmage, ki nam prinese največ osebnega zadovoljstva.
2. oktobra 2009 Petek Anžej, Bogo, Miran	Vzeli si bomo čas zase in čeprav bodo leteli razni očitki iz okolice, nam to ne bo preveč mar. Vsak je svoje sreče kovač in nakovali si je bomo do polne mere.

TISOČ UGANK ZA ODRASLE

Franc Ankerst vam zastavlja novo uganko. Odgovor nam pošljite do torka prihodnji teden na SMS pod šifro **uganka**, pripišite rešitev + ime in priimek na številko **031/69-11-11**, ali po pošti na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj, s pripisom "Tisoč ugank za odrasle".

Oblik ima nešteto, nam daje vodo, kruh, je častno in prekleto, ne mara ga lenuh?

Izžrebali in nagradili bomo dva pravilna odgovora (enega, ki ga bomo prejeli preko SMS, in drugega, ki ga bomo prejeli po pošti). Nagrado boste prejeli po pošti. Pravilna rešitev zadnje objavljene uganke se glasi **znanje**. Med prispelimi odgovori nismo zasledili pravilnega.

HOROSKOP

TANJA in MARICA

- Oven (21. marca - 21. aprila)**
 Dobra volja bo tista, ki vam bo v naslednjem tednu dala vso potrebno energijo. Z izleti v naravo boste nadaljevali in se ne boste obremenjevali z občasnimi slabim vremenom. Nedelja bo vaš srečen dan in tudi novice vas bodo razveselile.
- Bik (22. aprila - 20. maja)**
 Marsikaj bo padlo na vaša ramena, a kaj, ko se ne boste nič pritoževali in bo potem vse samoumevno, za vas in tudi za druge, ki vam bodo bremena nalagali. Razmišljali boste o večji investiciji, a sedaj ni pravi čas za to. Bodite pazljivi na izrečene besede.
- Dvojčka (21. maja - 21. junija)**
 Pred vami je niz dobrih presenečenj, in še bolj se bo potrdilo dejstvo, da je vsaka stvar ob svojem času. S tem, ko boste dobili oporo od prijatelja in tudi od drugih v domačem okolju, se vam bo odprlo novo obzorje. Kaj je moč uma in podzavesti, pa dobro veste.
- Rak (22. junija - 22. julija)**
 Občutek boste imeli, da ste začeli na celi črti popuščati in naredili boste vse v tej smeri, da s tem zaključite. V zadnjem obdobju ste bili večkrat preobremenjeni, zato izpeljajte načrt, povezan z dopustom. Četrtek bo vaš dober dan, dobro izkoristite vsako priložnost.
- Lev (23. julija - 23. avgusta)**
 Morda boste preveč plavali v oblakih. Pristanek na trda tla vas bo sprva šokiral, a kmalu zberete vse svoje moči in greste naprej. Načrt, ki ga boste naredili, vam bo uspel in boste več kot zadovoljni. Na poslovnem področju se izogibajte sporom.
- Devica (24. avgusta - 23. septembra)**
 V prihodnjih dneh se boste morali večkrat ugrizniti v jezik, in se na ta način izogniti prepričanju. Brez strahu, kljub vsemu bo prišlo vaših pet minut. Takrat boste uživali v teh trenutkih. Počasi se boste nehali ozirati na mnenje drugih. Prejeli boste nepričakovan denar.
- Tehtnica (24. septembra - 23. oktobra)**
 Pazite na izrečene besede in na vašo domišljijo, da vas ne bo zaneslo in bo prišlo do obljub, ki jih ne boste mogli izpolniti. Vsi razgovori oziroma sestanki, ki jih boste imeli v naslednjih dneh, so zelo pomembni za vaš uspeh v prihodnosti.
- Škorpion (24. oktobra - 22. novembra)**
 V sredini tedna boste kar naenkrat padli v osebno krizo, a to bo le opozorilo pred nujnimi spremembami. Tega, da v zadnjem času niste naredili prav nič zase, ste se prepozno zavedeli. Dodatno boste nemirni tudi zato, ker vas bo nekdo postavil pred dejstvo.
- Strelec (23. novembra - 21. decembra)**
 Vaše razpoloženje bo iz trenutka v trenutek nihalo, in že sami sebi boste šli pošteno na živce. Ko boste šli dva koraka naprej, bo narejen tudi korak nazaj, ne da bi se tega zavedali. Seveda je za vsako stvar potreben čas. Nekdo vas bo presenetil s svojo izjavo.
- Kozorog (22. decembra - 20. januarja)**
 Naučili se boste upočasniti svoj tempo življenja. Čas, ki je namenjen samo za lenarjenje, ima poseben čar in nikoli ne smete dovoliti, da vam to kdo vzame. Poslovno boste uspešni kot že dolgo ne, obetajo se tudi boljše finance. Konec tedna bo naporno.
- Vodnar (21. januarja - 19. februarja)**
 Dobili boste neustavljivo željo po preurejanju. Spreminjali boste vse po vrsti in niti neumestne pripombe vas ne bodo zmedle. Na čustvenem področju se pripravite na spremembe. Prvi hip utegne prevladati strah, a ne dolgo. Pri finančnih bodite previdni.
- Ribi (20. februarja - 20. marca)**
 Prve dni v tednu se vas bo polastil dvom in bali se boste razočaranja. Presenečenje, ki pa vas čaka v koncu tedna, bo tako veliko, da boste v trenutku pozabili na vse, kar je bilo slabega. Še v pravem času boste uspeli rešiti zamujeno. Denar!

TANJA ODGOVARJA

"Maja, kriza"

Že dolgo je, kar sem pisala, vendar še nisem dobila odgovora. Zanimajo me služba, finance, ljubezen z možem, vožnja v službo in učenje hčerke. Kaj bo v tem letu slabega ali dobrega. Upam, da mi boste tokrat odgovorili. Hvala.

No, pa ste tudi vi dočakali odgovor. Letošnje leto vse do rojstnega dneva v naslednjem letu, ste pod simbolom številke 13. To vam prinaša pomembne spremembe, ki bodo zelo vplivale na dogodke, ki vas še čakajo v prihodnosti. Pogled v karte vam je pokazal nepričakovano situacijo na področju službe. Dobro se boste znašli in izkoristili priložnost. Zaradi same vožnje vam ne vidim nobenih težav, razen vašega strahu, ki pa ni potreben. Vzpon financ je videti spomladi dru-

go leto. Odnos z možem se je izboljšal in še se bo, v največji meri ravno zaradi nje, saj je dojel, kje dela napake, oziroma kaj bi lahko naredil drugače. Hči bo v šoli uspešna, lepe spremembe ima videti tudi na osebem področju. Soočili se boste s svojimi notranjimi strahovi in se veselili vsakega novega dne. Lep pozdrav.

"Pomlad"

Lep pozdrav. Zanima me hčerka, če se bo ustalila s fantom. Pa šolo, če bo dokončala, ker ima še eno leto, in služba, če jo bo dobila. Kako je z mlajšo hčerko, ker je zelo nerresna, bo naredila šolo. Še moja služba in denar. Upam, da mi boš odgovorila in me rešila teh težav.

Kot je videti, se imata starejša hči in njen fant rada, ter njun namen je ostati skupaj.

Res je, da ima fant domotožje in ga vleče domov, kar pa ne bo razlog, da bi bilo njune zveze konec. Šolo bo dokončala in tudi zaposlitev kmalu zatem dobi. Mlajša hči je v obdobju, ko se išče in ima veliko želja, je razdvojena in niha v razpoloženju, kar pa ni nujno slabo. Je čisto u redu punca, zaljubljena, česar si ne prizna. Potem bo lažje, tako za vas kot za njo. Šolo bo naredila, brez skrbi. Zaradi vaše službe ni potrebno, da ste v skrbeh. Obetajo se spremembe, v mesecu decembru in v naslednjem letu, pred poletjem. Ker so te spremembe pozitivne, se lahko veselite že v naprej. Glede financ si večkrat delate skrbi, a vam ne kaže slabo. Saj bo. Ob naslednjem pismu mi ne pozabite poleg rojstnih podatkov napisati tudi same letnice rojstva. Lepo se imejte.

"Meta"

Draga Tanja, prosim, povej mi, ali bom kdaj srečna. Že kar nekaj časa sem zaljubljena v nekoga, ki ni sam, niti nisem jaz. A če mi reče, naj bom z njim, bi bila takoj. Povej mi, se bo to kdaj zgodilo, ali pa bo ostalo samo pri sanjah.

Nisi zaljubljena samo ti, tudi on je. Vajina situacija je res trenutno zelo zapletena, a pomembno je samo to, da se imata iskreno rada, si zapata in delata načrte za prihodnost, čeprav vsak zase. Vajina čustva so pristna in eden brez drugega ne moreta biti. Vse drugo bo prinesel čas in ne, ne bo ostalo samo pri sanjah. Zgodilo se bo nekega dne, takrat, ko ne bosta več zmošla drugače. Srečno.

Elektronski naslov, kamor lahko pošiljate vprašanja: tanja.70@hotmail.com

NAGRADNA KRIŽANKA

FILMSKI ABONMA 09/10

Ljubljana
Maribor
Koper
Kranj

SANJSKI
POP
ZALJUBLJENI
SENIOR

Informacije:
tel.: 01 520 55 10, faks: 01 520 56 00
e-pošta: abonma@kolosej.si, www.kolosej.si
Vpis abonmajev od 1. septembra do prve abonmajске predstave,
vsak dan na blagajnah kinocentrov Kolosej in Kinokluba Vič.

GORENJSKI GLAS	PREKLIC NAROČILA	KIPARSKO DELO NA PLOSKVI	DELOVNA VNEMA	NAŠ MLADINSKI PISATELJ (FRANCE)	KONEC POLOTOKA	MESTO V SRBIJI	SUMERSKA BOGINJA PLODNOSTI	DRŽAVA, KI JI VLADA KAN	GORENJSKI GLAS	JEGULJI PODOBNA MORSKA RIBA	REKA, KI PONIKNE V ZEMLJO	RUDI ZAVRL	BRITANSKA PEVKA (SADE)	GLAVNO MESTO POLJSKE	USLUŽ-BENEC V ARHIVU
SREBRN KOVANEK				1					OPREMA						
TELEČJE MESO									GOZDNI DELAVEC SIMON TRAVNIK		6				
SKANDINAVSKO MOŠKO IME					FRANCOSKA POPEVKA PRIVESEK							BREZREPA DVOŽIVKA STARO-CERKVENA CRKA	16		
SLAP PRI IZVIRU SAVINJE			11			MEHKA KOVINA (Na) DRŽAVA OB IRANU				17			ŠPELA IVANSEK SPLET LAS		
NIKALNICA		15	MUSLI-MANSTVO	ZNAMKA IT. AVTOMOBILOV REKA V ANGLIJI					NAROD NA BALKANU	KAKAO POČELO TAOIZMA				10	
ČASTNIK							ARABSKI SREBRNIK	VRATNICA PRI GOLU							
SESTAVIL: F. KALAN	KUBANSKI DRŽAVNIK CASTRO	RIBIČ, KI LOVI S SAKOM MESTO NA OBALI				5		RALNA ZEMLJA NAŠ PLANINEC (JAKOB)				KRAJ PRI POREČU PODMLADEK			
PONUDBA SPONZORJA KRIŽANKE														CAMERA, JOKAVEC	AMERIŠKI REŽISER (ROBERT)
IZADORA			18	MIRNO SOŽITJE	V DENARJU IZRAŽENA VREDNOST ARTIKLA	IGRALEC RANER EMIL ŽARDIN				IVAN LEVAR	2		JANEZ ALBREHT MESTO V SREMU		
NAŠ KANTAVTOR (TOMAŽ)						12			SKLEPNI DEL SKLADBE	REŽISER REED VPIJANJE					
EVA LONGORIA				POGOSTA PADAVINA UMETNIŠKA PLESNA ZVRST			MOST ZA PRETOK VODE NOVATOR								
MESTO V ISTRI	9						OŽEP JAPONSKA TEHNIKA KRASENJA CVETLIC				8		MUSLI-MANSKI UČENJAK RAFAEL NADAL		7
AFIKS, ALTMAN, ANONSA, IZOP, INANA, RUMA	TEKSTILNA SUROVINA	IGRALEC DELON ČASOPISNI OGLAS							KRAJ PRI PTUJU Z DVORCEM LOUIS ADAMIČ						
NEVESTINO PREMOZENJE						4								THEODOR NEAME	
NEIME-NOVANA OSEBA				STARA JAP. PRE-STOLNICA	ADAM IN ? REKA V ETIOPIJI										
MOTNOST			14												NAZIV
BORIS NOVAK				IZD. GODAL IZ CREMONE THOMAS BOYLE			3								
ZVEZDO-SLOVEC				13											
KRATAČA							ŠVEDSKI SMUČARSKI CENTER								

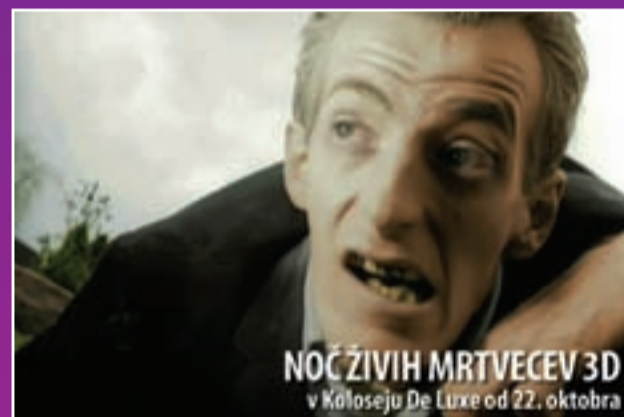
BITKA ZA PLANET TERRA - SAMO V KOLOSEJU

Letošnje leto je v znamenju 3D filmov. Do težko pričakovanega Avatarja, ki bo premiero doživel decembra, bosta tako oktobra prišla v kranjski Kolosej De Luxe še dva 3D filma, animirana Bitka za planet Terra in grozljivka Noč živih mrtvecev.

Nezemljana Mala in Senn sta brezskrbna najstnika na čudovitem planetu Terra, kjer vladata mir in strpnost. Toda prihod ljudi, ki so morali zaradi uničujočih vojn in ekološke katastrofe zapustiti Zemljo, harmonični svet potisne v kaos, saj so ljudje za svoj obstanek pripravljeni uničiti vse, kar jim stoji na poti.

Noč živih mrtvecev pa je adaptacija kulturne grozljivke, ki so jo prilagodili moderni 3D tehniki. Na platna prihaja prav v času, ko se bliža Noč čarovnic. Zapeljiva Barb se z bratom Johnnyjem odpravi na tetin pogreb, toda zaradi zamude na pokopališče prispeta šele ponoči in zgrožena doživita napad zombijev.

Oba filma si bodo lahko gledalci ekskluzivno ogledali samo v kinocentrih Kolosej.

Nagrade:

1. nagrada: filmski abonma po izbiri nagrajenca
2. nagrada: filmski abonma po izbiri nagrajenca
3. nagrada: filmski abonma po izbiri nagrajenca
4. nagrada: filmski abonma po izbiri nagrajenca
5. nagrada: filmski abonma po izbiri nagrajenca

Pet nagrad podarja tudi Gorenjski glas. Rešitve križanke (nagradno geslo, vpisano v kupon iz križanke) pošljite na dopisnicah do srede, 7. oktobra 2009, na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4001 Kranj. Dopisnice lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo.

DRUŽABNA KRONIKA

TEK V PETKAH ZA TISOČAKA

Med tekmovalnimi damami v visokih petkah smo opazili tudi sled moške prisotnosti, Gibonni bo nastopil v Izoli, odločitev, kdo bo letošnja fatalka, pa prepuščamo vam, dragi bralci.

Alenka Brun

Minulo soboto je v središču Ljubljane potekala prav posebna tekaška preizkušnja. Znana ženska revija je že tretjič organizirala **Tek v petkah**. Zaradi izjemno velikega števila prijavljenih so se tokrat odločili za izvedbo dveh polfinalnih tekov, v finalnem pa je bila absolutno najhitrejša že lanska zmagovalka **Nina Fučko** iz Doba in tako osvojila tisoč evrov. Nina je skoraj stometrsko progo pretekla v 12,92 sekunde. Tokrat so tekmovalke tekle po kockasti podlagi, kar je precej težje kot po asfaltu. Tekačica z naj-

višjo petko je bila letos **Nina Pečenko** iz Ljubljane, saj so njeni čevljičji presegli kar 12,2 centimetrov visoko petko, najboljši stil pa je imela **Nataša Kerezovič** iz Portoroža.

V nedeljo pa se končuje tradicionalni **Izola Boat Show 2009**. Marina Izola je letos že osmič prizorišče jesenskega prodajnega salona plovil in navtične opreme. Letos je organizator posebno pozornost namenil tudi obsejnim prireditvam in spremnitvami in spremenitvami. Med slednjimi lahko omenimo današnji veliki koncert hrvaške zvezde **Gibonija s klapo Iskon** (ob 21.30) v Simonovem zalivu in koncert **Perpetuum Jazzile** (ob 21. uri), ki pa bo jutri na Trgu Lonka v Izoli.

Glasbena dogodka, ki sta zaznamovala našo prestolnico v minulih dneh, pa sta zagotovo multimedijški dogodek **Kisha Experience** in promocija novega spota **Jana Plestenjaka**, ki ga bomo na Gorenjskem spet slišali in videli decembra v Kranjski Gori, če ne prej. Kisha sicer dvorane v prenovljenem Kinu Šiška ni napolnila, vseeno pa ponudila zanimiv performans. Ob izidu nove skladbe **Pustil ti bom sanje**, tretjega singla z albuma **Klasika**, pa je Jan za povabljen pripravil v svojem ljubljanskem lokalu promocijo videospota. Odlični spot, ki ga je delala že stalnica, zagrebška ekipa z režiserjem Gonzom, pokaže krasne posnetke oto-

ka Visa in sentimentalno življenjsko zgodbo, o kateri poje pesem.

Ne moremo pa mimo **Femme Fatale 2009**. Letos so spet nominirane predvsem pevke in igralkice, najdemo celo eno bivšo miss pa eno balerino in ne boste verjeli, tudi najbolj razvpito doktorico in sveže omoženo Jerco Legan, vendar izbor (izmed izbranih) prepuščajo organizatorji vašemu okusu. Torej letošnja fatalka lahko postanejo: **Alenka Gotar**, **Ana Dolinar**, **Špela Grošelj**, **Maja Martina Merljak**, **Manca Špik**, **Jerneja P. Zhebrowsky**, **Nuša Šenk**, omenjena **Jerca Legan**, **Pika Božič Kontrec** ali pa **Manca Zver Matičič**.

Dekleta so se v visokih petkah po kockasti podlagi podala v boj za tisočaka. / Foto: Zaklop

Moški humor. Tekoč med tekačicami. Radijski voditelj Denis Avdič. / Foto: Zaklop

Najvišja petka Nina Pečenko, zmagovalna Nina Fučko in najboljši stil Nataša Kerezovič / Foto: Zaklop

Pevka skupine Kisha: madžarsko-hrvaška pevka Anđa Marić, ki živi v Sloveniji že kar nekaj časa. / Foto: Zaklop

Na Kishi smo opazili tudi znanega harmonikarja Marka Hatlaka in Evo Moškon, pevko gorenjskega rodu. / Foto: Zaklop

Jan Plestenjak je v ljubljanski Playi gostil prijatelje, povabljen in medije ter predstavil svoj novi videospot. / Foto: Zaklop

VRTIMO GLOBUS

Emmyji brez presenečenj

Enainšestdeseta podelitev televizijskih nagrad emmy je minila brez presenečenj. Enako kot lani je bila za najboljšo dramsko serijo izbrana **Mad Men**, med komičnimi pa **30 Rock**, ki je slavila tretje leto zapored. Za najboljšega glavnega igralca in igralko v dramski seriji sta bila nagrajena **Bryan Cranston** (*Breaking Bad*) in **Glenn Close** (*Damages*), v komičnem žanru pa **Alec Baldwin** (*30 Rock*) in **Toni Collette** (*United States of Tara*).

Izganjalka vampirjev mamica

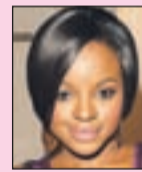
Igralka **Sarah Michelle Gellar**, znana po vlogi izganjalke vampirjev **Buffy**, in **Freddie Prinze Jr.** sta dobila prvega otroka. Deklici je ime **Charlotte Grace Prinze**, družina pa je presrečna, je sporočila predstavica. Spoznala sta se leta 1997 med snemanjem filma *Vem, kaj ste storili lansko poletje*, par sta postala leta 2000, dve leti kasneje pa sta se poročila. Igralka meni, da imata zato, ker sta zvezi pustila čas, da se razvije, dobro osnovo za otroke.

Seksala z očetom

Nekdanja otroška igralka **Mackenzie Phillips**, ki je preživela odvisnost od drog, zapor in ločitev, v svoji novi knjigi razkriva, da je seksala z očetom, glasbenikom **Johnom Phillipsom** iz skupine *the Mamas and the Papas*. Prikazal se je na predvečer njene poroke z **Jeffom Sesslerjem**, odločen, da jo prepreči: "Pojedla sem ogromno tablet, pa tudi oče je bil pod vplivom drog. Sčasoma sem izgubila zavest na njegovi postelji," se spominja noči pred poroko, ali se je to dogajalo že prej, pa se ne spomni.

Keisha zapušča Sugababes

Britanski trio Sugababes zapušča še zadnja prvotna članica **Keisha Buchanan**, na njeno mesto pa prihaja **Jade Ewen**, ki je Veliko Britanijo zastopala na Evroviziji. "Čeprav ni bila moja odločitev, je čas, da odprem novo poglavje v svojem življenju. O puncah ne morem reči nič slabega in želim jim veliko sreče. Rada bi poudarila, da ni bilo prepiranja, ustrahovanja ali podobnih stvari, ki bi vodile to tega," pravi pevka, ki se bo posvetila solistični karieri.

Razvpita Milan M. Cvikel in Jerca Legan sta se poročila v soboto na Brdu pri Kranju. Cena poroke: govori se, da okoli petdeset tisoč evrov. Poroka je bila za medije zaprta, so pa v javnosti že zakrožile uradne fotografije mladoporočencev (prevladovala so svetle barve) in tudi že bodočih staršev, saj bosta zibala konec leta. / Foto: Zaklop